

۱۲۷- **كَذَّبُوهُ** : او را تکذیب کردند -
مُحْضَرُونَ : احضارشدگان

۱۲۸- **عِبَادَ ... الْمُخْلِصِينَ** : بندگان اخلاص یافته

۱۲۹- **تَرَكْنَا** : (نیکنامی) باقی گذاشتیم -
الْآخِرِينَ : آیندگان

۱۳۰- **إِلَی یَاسِينَ** : الیاس
۱۳۱- **تَجَرَّی** : پاداش می دهیم - **الْمُحْسِنِينَ** : نیکوکاران

۱۳۴- **نَجَّيْنَاهُ** : او را نجات دادیم - **أَهْلَاهُ** : خانواده اش
۱۳۵- **عَجُوزًا** : پیرزنی - **فِي الْغَيْرِينَ** : (که) جزء باقی ماندگان (در عذاب بود)

۱۳۶- **دَمَرْنَا** : نابود کردیم - **الْآخِرِينَ** : دیگران
۱۳۷- **مُتَمَرِّزُونَ** : عبور می کنید - **مُصْبِحِينَ** : صبحگاهان

۱۳۸- **بِأَلِيلٍ** : در شب
۱۴۰- **أَبَقَ** : فرار کرد - **الْفُلُكِ** : کشتی - **الْمُشْحُونِ** : پر(جمعیت)

۱۴۱- **سَاهَمَ** : (با آنان) قرعه انداخت - **الْمُدْحَضِينَ** : باختگان

۱۴۲- **أَلْتَقَمَهُ** : او را بلعید - **الْحَوْتَ** : ماهی - **مُثْلِيمٌ** : سزاوار سرزنش

۱۴۳- **الْمُسْتَبِحِينَ** : تسبیح گویان
۱۴۴- **لَلَّيْتُ** : قطعاً می ماند - **بَطْنِهِ** : شکم آن (ماهی) - **يَوْمَ يُبْعَثُونَ** : روزی که (مردم) برانگیخته می شوند

۱۴۵- **تَبَذْنَاهُ** : او را انداختیم - **الْعَرَاءَ** : صحرایی بی آب و علف - **سَقِيمٌ** : بیمار
۱۴۶- **أَنْبَتْنَا** : رویاندیم - **شَجَرَةً** : بوته ای - **يَقْطِينِ** : کدو

۱۴۷- **مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ** : صد هزار نفر یا بیشتر
۱۴۸- **مَتَّعْنَاهُمْ** : آنان را بهره مند کردیم - **حِينَ** : زمانی معین

۱۴۹- **اسْتَفْتَيْهِمْ** : از آنان پیرس - **الْبَنَاتِ** : دختران - **الْبَنُونَ** : پسران
۱۵۰- **خَلَقْنَا ... إِنْثًا** : ... را مؤنث آفریدیم - **وَهُمْ شُهَدَاؤُنَّ** : در حالی که آنان حاضر بوده اند

۱۵۱- **مِنْ إِفْكِهِمْ** : از روی تهمت زدندان (است که)
۱۵۲- **وَلَدَ** : فرزند آورده است - **كَذِبُونَ** : دروغ گویان

۱۵۳- **أَصْطَفَى** : آیا برگزیده است؟ - **الْبَنَاتِ** : رک : ۱۴۹ - **الْبَنِينَ** : رک : ۱۴۹

فَكَذَّبُوهُ فَاتَمَّ لَمْحَضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ إِيَّاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لَوْطًا لِّمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَآهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾ الْآعْجُوزَ فِي الْغَيْرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَآتَاكُمْ لَتَمُوتُوا عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِأَلِيلٍ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَيُونُسَ لِمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحَوْثُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَّيْتُ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَارْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَأَمَّا نُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَاسْتَفْتَيْهِمَ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شُهَدَاؤُنَّ ﴿١٥٠﴾ أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَّ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

۱۵۴- **مَالِكُمْ** : شما را چه شده؟ - **تَحْكُمُونَ** :

داوری می کنید

۱۵۵- **أَفَلَا تَذَكَّرُونَ** : پس آیا متذکر نمی شوید

(پند نمی گیرید؟)

۱۵۶- **سُلْطٰنٌ** : دلیلی

۱۵۷- **فَأَتُوا بِ... :** پس بیاورید - **كِتَابِكُمْ** :

مدرکات

۱۵۸- **الْحِجَّةُ** : حنّیان - **نَسَبًا** : نسبت خویشاوندی -

لَقَدْ عَلِمْتُمْ : قطعاً می دانند - **إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ** :

آنان قطعاً احضار می شوند

۱۵۹- **سُبْحٰنٌ** : منزّه است - **عَمَّا** : عن + ما -

يَصِفُونَ : وصف می کنند

۱۶۰- **عباد... الْمُخْلِصِينَ** : بندگان خالص شده

۱۶۲- **مَا أَنْتُمْ ... بِفَاتِنِينَ** : شما هرگز نمی توانید

فتنه انگیزی کنید - **عَلَيْهِ** : بر ضد خدا

۱۶۳- **هُوَ صَالِحٌ** : او به دوزخ رفتنی است

۱۶۴- **مَا مِثًا** : (فرشتگان گویند) هیچ یک از ما

نیست

۱۶۵- **الصّٰقُوتَ** : به صف ایستادگان

۱۶۶- **المُسْتَحِقُونَ** : تسبیح گویان

۱۶۷- **إِنْ كُنَّا لَيَقُولُونَ** : قطعاً (کفار) می گفتند

۱۶۸- **ذِكْرًا** : کتابی آسمانی - **مِنَ الْأَوَّلِينَ** : از نوع

(کتب) پیشینیان

۱۶۹- **عباد... الْمُخْلِصِينَ** : بندگان خالص شده

۱۷۱- **سَبَقَتْ** : قبلاً صادر شده است - **كَلِمَتُنَا** :

مَالِكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَأَتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ الْإِعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِحٌ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِثًا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصّٰقُوتُونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسْتَحِقُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوَآءَ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِإِعْبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَعِزَّابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

فرمان ما

۱۷۲- **الْمَنْصُورُونَ** : یاری شدگان

۱۷۳- **جُنْدَنَا** : لشکر ما - **الْغَالِبُونَ** : پیروز شدگان

۱۷۴- **تَوَلَّ** : روی بگردان - **حِينٍ** : مدتی

۱۷۵- **أَبْصِرْهُمْ** : وضعشان را ببین - **سَوْفَ يُبْصِرُونَ** : به زودی (عذاب را) می بینند

۱۷۶- **يَعِزَّابِنَا** : برای عذاب ما - **يَسْتَعْجِلُونَ** : تعجیل می کنند

۱۷۷- **سَاحَتِهِمْ** : محل زندگی شان - **سَاءَ** : چه بد است - **صَبَاحُ** : صبحگاه - **الْمُنْذَرِينَ** : بیم داده شدگان

۱۷۸- **تَوَلَّ** : رک : ۱۷۴ - **حِينٍ** : رک : ۱۷۴

۱۷۹- **أَبْصِرْ** : رک : ۱۷۵ - **سَوْفَ يُبْصِرُونَ** : رک : ۱۷۵

۱۸۰- **سُبْحٰنٌ** : منزّه است - **عَمَّا** : عن + ما - **يَصِفُونَ** : وصف می کنند

۱۸۲- **الْحَمْدُ** : تمام ستایش

سوره ص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝۱ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝۲
كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَلَا تَحِثْ مَنَاصٍ ۝۳ وَعَجِبُوا
أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۝۴
أَجْعَلِ الْإِلَهَةَ الْهَآءُ وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝۵ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ
مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهِتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ
۝۶ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ ۝۷
أَمْ نَزَّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا
عَذَابٍ ۝۸ أَمْ عَنْدهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۝۹ أَمْ
لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ
۝۱۰ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ۝۱۱ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ۝۱۲ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ
وَآصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ۝۱۳ إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ
فَحَقَّ عِقَابٌ ۝۱۴ وَمَا يَنْظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا
مِنْ فَوَاقٍ ۝۱۵ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝۱۶

۱- وَالْقُرْآنِ : سوگند به قرآن - ذِي الذِّكْرِ :

پر پند، با شرافت

۲- عِزَّةٌ : غرور - شِقَاقٍ : مخالفت (و)

دشمنی)

۳- كَمْ ... مِنْ قَرْنٍ : چه بسیار مردمان (یک

عصر) - أَهْلَكْنَا : هلاک کردیم - نَادَوا :

فریاد برآوردند - لَا تَحِثْ مَنَاصٍ : دیگر

وقت فرار نبود

۴- مُنْذِرٌ : بیم‌دهنده‌ای - كَذَّابٌ : بسیار

دروغگو

۵- الْأِلَهَةُ : همه معبودها - عُجَابٌ : بسیار

عجیب

عَرَانِطَلَقَ : رفتند - الْمَلَأُ مِنْهُمْ : سران آنان -

أَنْ امْشُوا : که بروید - اصْبِرُوا : پایداری

کنید - عَلَىٰ آلِهِتِكُمْ : بر (عبادت)

معبودهایتان - يُرَادُ : خواسته می‌شود

۷- مَا سَمِعْنَا بِهَذَا : این (ادعاها) را نشنیده‌ایم -

الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ : آیین اخیر (پدرانمان) - إِنْ :

نیست - اخْتِلَافٌ : دروغ‌بافی

۸- الذِّكْرُ : قرآن - بَلْ : (انکارشان از روی

حسد نیست) بلکه - لَمَّا يَذُوقُوا : هنوز

نچشیده‌اند - عَذَابٍ : عذاب من

۹- الْعَزِيزِ : همیشه پیروز - الْوَهَّابِ : بسیار بخشاینده

۱۰- مُلْكٌ : پادشاهی - فَلْيَرْتَقُوا : در اصل : فَا + لِيَرْتَقُوا : پس باید بالا بروند - الْأَسْبَابِ : راه‌ها (ی آسمان)

۱۱- جُنْدٌ مَا : لشکر کوچکی - هُنَالِكَ : در آنجا - مَهْزُومٌ : شکست‌خورده - الْأَحْزَابِ : گروه‌ها (ی مخالف پیامبران)

۱۲- كَذَّبَتْ : (پیامبران را) تکذیب کرد - ذُو الْأَوْتَادِ : صاحب قدرت

۱۳- آصْحَابُ لَيْكَةِ : اهل ایکه - الْأَحْزَابُ : رک : ۱۱

۱۴- إِنْ كُلُّ : هیچ یک نبودند - كَذَّبَ : رک : ۱۲ - حَقٌّ : محقق شد - عِقَابٌ : کیفر من

۱۵- مَا يَنْظُرُ : انتظار نمی‌کشند - هَٰؤُلَاءِ : اینان - صَيْحَةً وَاحِدَةً : یک فریاد آسمانی - فَوَاقٍ : بازگشتی

۱۶- عَجِّلْ : جلو بینداز - قِطْنًا : نصیب ما (از عذاب)

۱۷- اذْکُرْ: به یاد آور - ذَا الْاَیْدِ: صاحب

قدرت - اَوَّابٌ: بسیار بازگشت کننده (به خدا)

۱۸- سَخَرْنَا: مسخر کردیم - الْحِیْبَالُ:

کوهها - یُسَبِّحُنَ: در حالی که تسبیح می گفتند - الْعِشِی: در شب - الْاِشْرَاقِ: صبح

۱۹- الطَّیْرُ: پرندگان (را مسخر کردیم) -

مَحْشُورَةٌ: گرداگرد (او) - کُلُّ ... اَوَّابٌ:

همه آواز (تسبیح) سر می دادند

۲۰- شَدَدْنَا: مستحکم کردیم - مُلْکُکُمْ:

پادشاهی اش - اَتَیْنَهُ: به او دادیم -

فَصَلِّ الْخِطَابِ: سخن فیصله بخش

۲۱- اَتَلَتْ: به تو رسیده است - نَبُؤًا:

خبر، داستان - الْخِصْمِ: طرفین آن دعوا -

تَسَوَّرُوا: از بالای دیوار وارد شدند -

الْمِحْرَابِ: (به) محل نماز (داوود)

۲۲- فَنَزَعَ: وحشت کرد - لَاتَخَفَ: نترس -

خَصْمَانِ: دو طرف یک دعوا

(هستیم) - بَغَى: تجاوز کرده است -

بَعْضُنَا: یکی از ما - اُحْکَمَ: دآوری کن -

اصْبِرْ عَلٰی مَا یَقُولُونَ وَادْکُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْاَیْدِ اِنَّهٗ اَوَّابٌ ﴿۱۷﴾
اِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهٗ یُسَبِّحُنَ بِالْعِشِی وَالطَّیْرَ ﴿۱۸﴾
مَحْشُورَةً کُلٌّ لِّهٖ اَوَّابٌ ﴿۱۹﴾ وَشَدَدْنَا مُلْکَهٗ وَاَتَیْنَهُ الْحِکْمَةَ
وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿۲۰﴾ وَهَلْ اَتَلَتْ نَبُؤًا الْخِصْمِ اِذْ تَسَوَّرُوا
الْمِحْرَابَ ﴿۲۱﴾ اِذْ دَخَلُوا عَلٰی دَاوُدَ فَفَزَعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
خَصْمَانِ بَغٰی بَعْضُنَا عَلٰی بَعْضٍ فَاحْکُم بَیْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تَشْطِطْ
وَاهِدِنَا اِلٰی سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿۲۲﴾ اِنَّ هٰذَا اَخِیْ لَهٗ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعِجَةً
وَلِیْ نَعِجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ اَکْفِلْنِیْهَا وَعَزَّنِیْ فِی الْخِطَابِ ﴿۲۳﴾ قَالَ
لَقَدْ ظَلَمْتَکَ بِسُؤَالٍ نَعَجْتِکَ اِلٰی نِعَاجِهٖ وَاِنَّ کَثِیْرًا مِّنَ الْخُلَطَآءِ
لِیَبْغِیَ بَعْضُهُمْ عَلٰی بَعْضٍ اِلَّا الَّذِیْنَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ
وَقَلِیْلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ اَنَّمَا فَتَنَّهٗ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهٗ وَخَرَّ رَاکِعًا
وَاَنَابَ ﴿۲۴﴾ فَغَفَرْنَا لَهٗ ذٰلِکَ وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰی وَحُسْنَ مَّثَآبٍ
﴿۲۵﴾ یٰدَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنَاکَ خَلِیْفَةً فِی الْاَرْضِ فَاحْکُم بَیْنَ النَّاسِ
بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰی فِیضِلَّکَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ اِنَّ الَّذِیْنَ یَضِلُّوْنَ
عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِیْدٌ بِمَا نَسُوا یَوْمَ الْحِسَابِ ﴿۲۶﴾

لَا تُشْطِطُ: از حق تجاوز نکن - اِهْدِنَا: ما را هدایت کن - سَوَاءِ الصِّرَاطِ: راه راست

۲۳- اَخِی: برادرم - تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعِجَةً: نود و نه میش - اَکْفِلْنِیْهَا: آن یکی را به من واگذار کن - عَزَّنِی: بر من

غلبه کرده است - الْخِطَابِ: گفتگو

۲۴- بِسُؤَالٍ: با درخواست (اضافه کردن) - نَعَجْتِکَ: میش تو - نِعَاجِهٖ: میش هایش - الْخُلَطَآءِ: شریکان - یَبْغِی:

رک: ۲۲ - قَلِیْلٌ مَّا هُمْ: آنها بسیار اندکند - ظَنَّ: دانست - اَنَّمَا: جز این نیست که - فَتَنَّهُ: او را آزموده ایم - اِسْتَغْفَرَ:

آمرزش خواست - خَرَّ: (به زمین) افتاد - رَاکِعًا: خاکسارانه - اَنَابَ: (به خدا) بازگشت

۲۵- غَفَرْنَا: آمرزیدیم - زُلْفٰی: تقرب - حُسْنَ مَّثَآبٍ: سرانجام نیکو

۲۶- خَلِیْفَةً: جانشین - اُحْکَمَ: رک: ۲۲ - لَاتَتَّبِعِ: پیروی نکن - الْهَوٰی: هوای نفس - فِیضِلَّکَ: که تو را گمراه

کند - یَضِلُّوْنَ: گمراه می شوند - بِمَا نَسُوا: به خاطر اینکه فراموش کردند

۲۷- وَيَلُ: وای

۲۸- الْمُجَارِ: گناهکاران

۲۹- لِيَدَّبَّرُوا: تا تدبیر کنند - لِيَتَذَكَّرُ: تا

متذکر شوند (پند گیرند) - أُولُوا الْأَلْبَابِ: خردمندان

۳۰- وَهَبْنَا: عطا کردیم - نِعَمَ الْعَبْدُ: چه

نیکو بنده ای بود! - آوَابُ: بسیار بازگشت کننده (به خدا)

۳۱- عُرِضَ: عرضه شد - بِالْعِشِيِّ: در

عصر هنگام - الصَّافِنَةُ الْحَيَاةُ: اسبان اصیل تیزرو

۳۲- أَحَبَبْتُ: ترجیح دادم - حُبُّ الْخَيْرِ:

محبت اسبها - حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ: تا اینکه خورشید غروب کرد

۳۳- رُدُّوْهَا: آنها را برگردانید - طَفِيقٌ مَسْحًا:

شروع کرد به دست کشیدن - السَّوْقُ:

ساقها - الْأَعْنَاقِ: گردن ها

۳۴- فَتَنَّا: آزمودیم - الْقَيْنَا: افکنديم -

كُرْسِيَّه: تخت او - جَسَدًا: جسد (بی جان

فرزندش) - أَنَابَ: (به خدا) بازگشت

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَابَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ
﴿٢٨﴾ كَتَبْنَا أَرْزَاقَهُ إِلَيْكَ مُبْرَكٌ لِّدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا
الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ
﴿٣٠﴾ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْهِجَاةُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّي
أَحَبُّتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾
رُدُّوْهَا عَلَيَّ طَفِيقٌ مَسْحًا بِالسَّوْقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا
سُلَيْمَانَ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ
لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾
فَسَخَرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيَاطِينَ
كُلَّ بَنَاءٍ وَغَوَاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَذَا
عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ لَهُ عِنْدَنَا لَزْلٌ وَحُسْنُ
مَآبٍ ﴿٤٠﴾ وَادْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
بِنُصَبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

۳۵- إغفر لي: مرا ببامرز - هب لي: به من عطا کن - ملکا: پادشاهی ای - لا ینبغی: سزاوار نباشد - الوهاب: بسیار بخشاینده

۳۶- سخرنا: مسخر او کردیم - الريح: باد - رخاء: به راحتی - حيث: هر جا - اصاب: (سليمان) می خواست

۳۷- الشیاطین: شیطان ها (ی اجنه را مسخر او کردیم)

۳۸- آخري: شیاطین دیگر (را مسخرش کردیم) - مقرنين: در حالی که به هم بسته شده بودند - الاصفا: زنجیرها

۳۹- امنن: (به هر که خواهی) ببخش - امسک: (از هر که خواهی) منع کن

۴۰- زلفی: تقرب - حسن مآب: سرانجام نیکو

۴۱- اذکر: به یاد آور - نادى: ندا داد، خواند - مسنى...: ... را به من رسانده است - نصب: رنج و سختی

۴۲- اركض: به زمین بکوب - رجلك: پایت - مغتسل: شستشوگاهی - بارد: (با آب) خنک - شراب: آشامیدنی

- ۴۳- وَهَبْنَا لَهُ: به او عطا کردیم - آهله: خانواده اش - ذکری: یادآوری - اُولی الاباب: خردمندان
- ۴۴- خُذ: بگیر - ضِعْفًا: دسته‌ای علف نرم - اِضْرِب: او را بزَن - لَاتَحْنَت: سوگند مشکن - وَجَدْنَهُ: او را یافتیم - نِعَم الْعَبْدُ: چه نیکو بنده‌ای بود! - اَوَابُ: بسیار بازگشت کننده (به خدا)
- ۴۵- اُذْکُر: به یاد آور - اُولی الْاَیْدِی وَ الْاَبْصَارِ: صاحبان قدرت و بینش
- ۴۶- اَخْلَصْنَاهُمْ: آنان را خالص کردیم - بِخَالِصَةٍ: به خاطر (خصلت) ویژه‌ای - ذِکْرِ الدَّارِ: که یادآوری سرا(ی آخرت) است
- ۴۷- الْمُصْطَفَيْنِ الْاَخِيَارِ: نیکان برگزیده
- ۴۸- اُذْکُر: رک: ۴۵ - ذَا الْکِفْلِ: نام یکی از پیامبران بنی اسرائیل - الْاَخِيَارِ: نیکان
- ۴۹- حَسَنَ مَثَابٍ: سرانجام نیکو
- ۵۰- عَدِنِ: جاودان - مُفْتَحَةٌ: در حالی که گشوده شده - الْاَبْوَابُ: درها(ی آن)
- ۵۱- مُتَّكِنِينَ: در حالی که تکیه زده‌اند - يَدْعُونَ: دستور می‌دهند - فَاكِهَةٍ: میوه

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرًا لِأُولِي الْأَبَابِ ﴿٣٨﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاصْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَتْ إِنََّّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٩﴾ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٠﴾ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرِي الدَّارِ ﴿٤١﴾ وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْآخِيَارِ ﴿٤٢﴾ وَاذْكُرْ إسماعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْآخِيَارِ ﴿٤٣﴾ هَذَا ذِكْرٌ وَإِن لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٤٤﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ مُمْتَحَتٍ لَهُمُ الْآبْوَابُ ﴿٤٥﴾ مُتَّكِنِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٤٦﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٤٧﴾ هَذَا مَا تَوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٨﴾ إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا لَهُ مِن نَّفَادٍ ﴿٤٩﴾ هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٥٠﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيَسَّوْنَ فِيهَا الِْمِهَادُ ﴿٥١﴾ هَذَا فَلْيَذوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٥٢﴾ وَآخِرُ مِنْ سُكْلَةٍ أَزْوَاجٌ ﴿٥٣﴾ هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٤﴾ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَمَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا فَيَسَّ الْقَرَارُ ﴿٥٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٥٦﴾

۵۲- قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابُ: زنان هم‌سن و سال با نگاه عشوه‌آمیز و محصور بر شوهر

۵۳- تَوْعَدُونَ: وعده داده می‌شوید

۵۴- نَفَادٍ: پایانی

۵۵- هَذَا: این (پاداش متقین است) - لِلطَّاغِينَ: طغیان‌گران - شَرَّ مَآبٍ: بدترین سرانجام

۵۶- يَصْلَوْنَهَا: وارد آن شده و می‌سوزند - يَسَّوْنَ فِيهَا الِْمِهَادُ: چه بد آرامگاهی است!

۵۷- فَلْيَذوقُوهُ: در اصل: ف + لِيَذوقُوهُ: پس باید آن را بچشند - حَمِيمٌ: آب جوشان - عَسَاقٌ: خوابه‌ای چرکین

۵۸- آخِرُ... أَزْوَاجُ: (چشیدنی‌های) دیگر انواع مختلفی است - مِنْ سُكْلَةٍ: به اندازه آن

۵۹- مُّقْتَحِمٌ: به اجبار وارد شونده - لَا مَرْحَبًا: خوشی و وسعت مباد! - إِنَّهُمْ صَالُوا: چرا که آنان وارد ... می‌شوند و می‌سوزند

۶۰- لَا مَرْحَبًا: رک: ۵۹ - قَدْ مَتَمُّوهُ: آن را پیش آوردید - يَسَّ الْقَرَارُ: چه بد قرارگاهی است!

۶۱- زِدْهُ: برایش بیفز - ضِعْفًا: دو برابر

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦١﴾ أَتَّخَذْنَاهُمْ
 سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٢﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ
 النَّارِ ﴿٦٣﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنَّ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٤﴾
 رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٥﴾ قُلْ هُوَ نَبَوُّ
 عَظِيمٍ ﴿٦٦﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٧﴾ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى
 إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٨﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَىٰ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ
 رَبُّكَ لِلْمَلَأِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧٠﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ
 فِيهِ مِنْ رَوْحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧١﴾ فَسَجَدَ الْمَلَأِكَةُ كُلُّهُمْ
 أَجْمَعُونَ ﴿٧٢﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٣﴾ قَالَ
 يَبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ
 مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ
 ﴿٧٥﴾ قَالَ فَاهْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٦﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَىٰ يَوْمِ
 الدِّينِ ﴿٧٧﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٨﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
 الْمُنْظَرِينَ ﴿٧٩﴾ إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨٠﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
 لَا أُغْوِيَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨١﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٢﴾

۶۲- ما لنا : ما را چه می شود، چرا؟ -

لا نرى : نمی بینیم - رجالا : مردانی - كنا نعدُّهم : آنان را برمی شمردیم

۶۳- اتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا : آیا آنان را به تمسخر گرفتیم؟ - زَاغَتْ : منحرف شده است - عَنْهُمْ : از (دیدن) آنان - الْأَبْصَارُ : چشمها

۶۴- تَخَاصُمُ : کشمکش

۶۵- مُنذِرٌ : بیم دهنده - ما : نیست - الْقَهَّارُ : بسیار مسلط و چیره

۶۶- الْعَزِيزُ : همیشه پیروز - الْغَفَّارُ : بسیار آمرزنده

۶۷- نَبَوُّ : خبری

۶۸- أَنْتُمْ... مُعْرِضُونَ : شما روی گردانید

۶۹- الْمَلَأُ : ساکنان والامقام - الْأَعْلَى : (عالم) بالاتر - يَخْتَصِمُونَ : گفتگو و کشمکش می کردند

۷۰- إِنْ يُوحَىٰ : وحی نمی شود - نَذِيرٌ : بیم دهنده ای

۷۱- طِينٍ : گِل

۷۲- سَوَّيْتُهُ : او را سامان دادم - نَفَخْتُ :

دمیدم - قَعُوا لَهُ : در برابر او (به زمین) بیفتید - سَاجِدِينَ : سجده کنان

۷۴- اسْتَكْبَرَ : تکبر ورزید

۷۵- مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ : چه چیز مانع سجده کردنت شد؟ - اسْتَكْبَرْتَ : آیا تکبر ورزیدی؟ - الْعَالِينَ : برتری جویان

۷۶- خَيْرٌ : بهتر - طِينٍ : رک : ۷۱

۷۷- رَجِيمٌ : رانده شده

۷۸- يَوْمَ الدِّينِ : روز جزا (قیامت)

۷۹- أَنْظِرْنِي : به من مهلت بده - يُبْعَثُونَ : برانگیخته می شوند

۸۲- بِعِزَّتِكَ : به عزت سوگند - لَا أُغْوِيَهُمْ : حتماً آنان را به گمراهی می کشانم

۸۳- الْمُخْلَصِينَ : بندگان خالص شده ها

۸۴. **فَالْحَقُّ** : پس حق (از من است)

۸۵. **لَا مَلَأَنَّ** : حتماً پر می کنم - **مِّنْ** :

مِن + مِّن - **تَبِعَكَ** : از تو پیروی کند

۸۶. **مَا أَسْأَلُكُمْ** : از شما درخواست

نمی کنم - **عَلَيْهِ** : در برابر آن (رسالت) -

الْمُتَكَلِّفِينَ : مدعیان دروغین

۸۷. **إِن** : نیست

۸۸. **لَتَعْلَمَنَّ** : قطعاً خواهید دانست - **نَبَأُ** :

خبرش - **حِينَ** : مدتی

سوره زمر

۱- **تَنْزِيلُ** : نازل شدن - **الْعَزِيزُ** : همیشه

پیروز

۲- **مُخْلِصًا** : در حالی که خالص کرده ای -

الدِّينَ : عبادت و طاعت

۳- **اتَّخَذُوا** : گرفتند - **أَوْلِيَاءَ** : سرپرستانی -

لِيُقَرَّبُونَا : برای اینکه ما را هر چه

بیشتر نزدیک کنند - **يَحْكُمُ** : داوری

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ
مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ
﴿٨٦﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ
آیاتها ۷۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ
إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾
أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرَّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ فِيمَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَىٰ
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَنَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
﴿٤﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى
النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾

می کند - **كَذِبٌ** : دروغگو - **كَفَّارٌ** : بسیار ناسپاس

۴- **أَرَادَ** : می خواست - **أَنْ يَتَّخِذَ** : که بگیرد - **وَلَدًا** : فرزندی - **لَاصْطَفَىٰ** : قطعاً برمیگزید - **مِمَّا** : من + ما - **سُبْحَنَهُ** :

او منزّه است - **الْقَهَّارُ** : بسیار مسلط و چیره

۵- **يُكَوِّرُ** : می پیچد - **سَخَّرَ** : به تسخیر درآورده است - **مُسَمًّى** : معین - **الْعَزِيزُ** : همیشه پیروز - **الْغَفَّارُ** : بسیار

آمرزنده

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآَنٍ تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نِسَىٰ مَا كَانَ يُدْعُوا إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾ أَمِنْ هُوَ قَائِتٌ ءَانَاءُ الْيَلِّ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾ قُلْ لِعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

عَرَفْتُمْ وَاحِدَةً : تنها یک اصل (مراد حضرت آدم است) - الْأَنْعَام : چهارپایان - ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ : هشت نوع - بُطُونِ : شکم‌ها - أُمَّهَاتِكُمْ : مادرانتان - ظُلُمَاتٍ : تاریکی‌های سه‌گانه - الْمُلْكُ : پادشاهی - آَنٍ : چگونه - تُصْرَفُونَ : (از حق) برگردانده می‌شوید؟ ۷- لَا يَرْضَى : نمی‌پسندد - يَرْضَهُ : آن را می‌پسندد - لَا تَزِرُ : بر دوش نمی‌کشد - وَازِرَةٌ : حمل‌کننده (گناهی) - وَزْرٌ : (گناه) - أُخْرَى : دیگری - مَرْجِعُكُمْ : بازگشتان - فَيُنَبِّئُكُمْ : شما را آگاه می‌کند - ذَاتِ الصُّدُورِ : (اسرار) درون سینه‌ها ۸- مَسَّ : لمس کند - ضُرٌّ : زبانی (دنیایی) - دَعَا : بخواند - مُنِيبًا : در حالی که باز می‌گردد - خَوَّلَهُ : به او

بخشد - نِسَى : فراموش کند - كَانَ يُدْعُوا : می‌خوانده - أَنْدَادًا : همتایانی - لِيُضِلَّ : تا گمراه کند - تَمَتَّعْ : بهره‌مند باش - أَصْحَابِ النَّارِ : اهل آتش

۹- أَمِنْ : (آیا آن کافر بهتر است) یا کسی که - قَائِتٌ : (خاضعانه) مشغول طاعت - ءَانَاءُ : در ساعات - سَاجِدًا : سجدۀ کنان - قَائِمًا : ایستاده - يَحْذَرُ : می‌ترسد - يَرْجُوا : امید دارد - يَسْتَوِي : یکسانند - يَتَذَكَّرُ : متذکر می‌شوند (پند می‌گیرند) - أُولُو الْأَلْبَابِ : خردمندان

۱۰- اتَّقُوا رَبَّكُمْ : تقوای پروردگارتان را پیشه کنید - أَحْسَنُوا : نیکی کردند - يُوفَّى : به طور کامل داده می‌شود

۱۱- **أُمِرْتُ** : امر شده ام - **مُخْلِصًا** : در

حالی که خالص کرده ام - **الدِّينَ** : طاعت و عبادت

۱۲- **أُمِرْتُ** : رک : ۱۱ - **لِأَن أَكُونَ** : تا اینکه باشم

۱۳- **أَخَافُ** : می ترسم - **إِن عَصَيْتُ** : اگر نافرمانی کنم

۱۴- **مُخْلِصًا** : رک : ۱۱ - **دینی** : رک : ۱۱

۱۵- **خَسِرُوا** : به زیان افکندند - **أَهْلِيهِمْ** : خانواده هایشان

۱۶- **ظُلُلُ** : سایه بان های - **يُخَوِّفُ** :

می ترساند - **يُعْبَادُ** : ای بندگان من - **إِتَّقُونَ** : تقوای مرا پیشه کنید

۱۷- **اجْتَنَبُوا** : دوری کردند - **آنا بوا** :

بازگشتند - **البشرى** : مؤرده - **بَشَرٌ** : مؤرده - **عِبَادُ** : بندگانم

۱۸- **يَسْتَمِعُونَ** : می شنوند - **الْقَوْلَ** :

قرآن - **يَتَّبِعُونَ** : پیروی می کنند - **أَحْسَنَهُ** : نیکوترینش - **هَدَيْتُهُم** : آنان را هدایت کرده است - **أُولُوا الْأَلْبَابِ** :

خردمندان

۱۹- **حَقٌّ** : محقق شده است - **تُنْقِذُ** : نجات می دهی

۲۰- **إِتَّقُوا رَبَّهُمْ** : تقوای پروردگارشان را پیشه کردند - **غُرُفٌ** : درجاتی رفیع - **مَبْنِيَّةٌ** : بنا شده - **الْآنْهَارُ** : نهرها -

لَا يُخْلِفُ ... الْمِيعَادَ : خلف وعده نمی کند

۲۱- **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **سَلَكَوْا** : آن را راه داد - **يَنْبَيعُ** : (در) چشمه هایی - **يُخْرِجُ** : بیرون می آورد - **زَرْعًا** :

کشت - **مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ** : رنگارنگی - **يَهِيْجُ** : خشک می شود - **تَرْتَهُ** : آن را می بینی - **مُصْفَرًّا** : زرد شده (پژمرده) -

حُطَامًا : شکسته و خرد - **ذِكْرِي** : یادآوری - **أُولَى الْأَلْبَابِ** : خردمندان

۲۲- **شَرَحَ** : گشوده است - **صَدْرِهِ** :

سینه‌اش - **لِلْإِسْلَامِ** : برای (پذیرش)

اسلام - **وَيْلٌ** : وای - **لِلْقَسِيَةِ قُلُوبِهِمْ** :

کسانی که دل‌هایشان سخت شده است -

مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ : (به خاطر غفلت) از یاد

خدا - **ضَلَّلِي** : گمراهی

۲۳- **نَزَلَ** : نازل کرد - **أَحْسَنَ الْحَدِيثِ** :

نیکوترین سخن - **مُتَشَابِهًا مَثَانِي** : (با

آیات) شبیه و معطوف به هم - **تَقْشَعِرُّ** :

به لرزه می‌افتد - **جُلُودُ** : پوست‌ها -

يَخْشَوْنَ : می‌ترسند - **تَلَيْنَ** : نرم می‌شود

و آرام می‌گیرد - **مَنْ يُضِلِلِ** : هر کس را

گمراه کند - **هَادٍ** : هدایت‌کننده‌ای

۲۴- **يَتَّقِي** : دور می‌کند - **وَجْهِهِ** :

صورتش - **قِيلَ** : گفته شود - **ذُوقُوا** :

بچشید

۲۵- **كَذَّبَ** : تکذیب کردند - **أَتْلُهُمْ** : به

سراغشان آمد - **حَيْثُ** : جایی که -

لَا يَشْعُرُونَ : فکر نمی‌کردند

۲۶- **أَذَاقَهُمْ** : به آنان چشانید - **الْخِزْيَ** : خواری

۲۷- **يَتَذَكَّرُونَ** : متذکر شوند (پند گیرند)

۲۸- **غَيْرَ ذِي عِوَجٍ** : بدون هیچ انحرافی - **يَتَّقُونَ** : تقوا پیشه کنند

۲۹- **رَجُلًا** : مردی (برده) - **فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ** : که در او چندین ارباب بدخلق و ناسازگار شریکند - **سَلَمًا**

لِرَجُلٍ : فقط تسلیم یک مرد است - **يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا** : اوصاف این دو یکسان است

۳۰- **إِنَّكَ مَيِّتٌ** : حتماً تو خواهی مرد

۳۱- **تَخْتَصِمُونَ** : کشمکش می‌کنید

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِنْ رَبِّهِ ۖ فَوَيْلٌ
لِلْقَسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۖ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾
اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ
جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلَيْنُ جُلُودَهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَهُوَ لَمْ يَهْدِ ۖ هَٰذَا ۖ أَفَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سَوَاءَ
الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ
﴿٢٣﴾ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتْلُهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ۖ فَآذَقَهُمُ اللَّهُ الْحِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلِعَذَابُ
الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ قُورَانًا عَرَبِيًّا
غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٦﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ
شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ
﴿٢٨﴾ ثُمَّ آتَاكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٢٩﴾

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ﴾ (۳۲) وَالَّذِي جَاءَ بِالْصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (۳۳) لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ (۳۴) لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ (۳۵) أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (۳۶) وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ (۳۷) وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَتُ ضُرِّيَّهٖ أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِي قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ (۳۸) قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (۳۹) مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ (۴۰)

پیروز - ذی: صاحب، دارا

۳۲- أَظْلَمُ: ستم کارتر - مِّن: من + مَن -

كَذَّبَ: دروغ بندد - كَذَّبَ بِ...: ... را

دروغ شمرد - الصِّدْقِ: راستی - مَثْوًى:

جایی

۳۳- جَاءَ بِ...: ... را آورد - الصِّدْقِ:

رك: ۳۲ - صَدَّقَ: آن را تصدیق کرد

۳۴- الْمُحْسِنِينَ: نیکوکاران

۳۵- لِيُكَفِّرَ: تا بپوشاند - أَسْوَأَ: بدترین -

يَجْزِيَهُمْ: به آنان پاداش دهد - بِأَحْسَنِ:

به (قیاس) نیکوترین

۳۶- كَافٍ: کفایت کننده - يُخَوِّفُونَكَ: تو

را می ترسانند - بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ: به

وسیله افراد غیر خدا (بت‌ها) - مَنْ

يُضِلِلِ: هر کس را گمراه کند - هَادٍ:

هدایت کننده‌ای

۳۷- مَنْ يَهْدِ: هر کس را هدایت کند -

مُضِلٍّ: گمراه کننده‌ای - عَزِيزٍ: همیشه

۳۸- لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ: اگر از آنان بپرسی - لَيَقُولُنَّ: حتماً می‌گویند - أَفَرَأَيْتُمْ: پس به من خبر دهید - تَدْعُونَ:

می‌خوانید، می‌پرستید - إِنْ أَرَادَنِيَ ... بِضُرٍّ: اگر زبانی برایم خواهد - هُنَّ كَاشِفَتُ: آنها برطرف می‌کنند - هُنَّ

مُمْسِكَاتُ: آنها بازمی‌دارند - حَسْبِيَ: برای من کافی است

۳۹- يَقَوْمِ: ای قوم من! - عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ: به اندازه توان خود

۴۰- يَأْتِيهِ: به سراغش می‌آید - يُخْزِيهِ: او را خوار و رسوا کند - يَحِلُّ: فرود آید - مُّقِيمٌ: همیشگی، پایدار

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ
فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي
لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ
وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ
قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾
قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ
دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَبَدَأَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

۴۱- اهْتَدَى: هدايت يابد - ضَلَّ: گمراه

شود - عَلَيْهَا: به زبان خودش - وَكِيل: حافظ (حامی)

۴۲- يَتَوَفَّى: به طور کامل می گیرد -

الْأَنْفُس: ارواح - مَوْتِهَا: مرگشان - الَّتِي

لَمْ تَمُت: ارواحی که نمرده اند - مَنَامِهَا:

خوابشان - يُمَسِّكُ: (در عالم برزخ) نگه

می دارد - قَضَى: مقرر کرده است - يُرْسِلُ:

(به بدنش) می فرستد - الْأُخْرَى: (ارواح)

دیگر - مُسَمًّى: معین

۴۳- اتَّخَذُوا: گرفته اند - أَوَلَوْ كَانُوا

لَا يَمْلِكُونَ: آیا (آنها را شفیع می گیرند)

هرچند مالک نباشند

۴۴- مُلْكُ: پادشاهی - تُرْجَعُونَ:

بازگردانده می شوید

۴۵- وَحْدَهُ: به تنهایی - اشْمَأَزَّتْ:

منتفر شود - إِذَا: یکباره - يَسْتَبْشِرُونَ:

شادی می کنند

۴۶- فَاطِر: (ای) پدیدآورنده - الشَّهَادَةِ: آشکار - تَحْكُمُ: داوری می کنی

۴۷- لَافْتَدَوْا بِهِ: قطعاً آن را (برای رهایی) می دهند - بَدَأَ: آشکار شود - لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ: هرگز گمان

نمی کردند

۴۸- **بَدَا** : آشکار شود - **حَاقَ بِهِمْ** :

گریبانشان را گیرد - **بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ** :
(عاقبت) مسخره کردنشان

۴۹- **مَسَّ** : برسد - **ضُرَّ** : زبانی (دنیایی) -

دَعَانَا : ما را بخواند - **خَوَّلَهُ** : به او

بخشیم - **اَوْتِيْتُهُ** : آن به من داده شده

است - **عَلَى** : بر اساس - **فِتْنَةً** : آزمایشی

۵۰- **مَا آغَفَى عَنْهُمْ** : به آنان سودی

نرساند

۵۱- **أَصَابَهُمْ** : به آنان رسید - **هَؤُلَاءِ** :

اینان - **سَيُصِيبُهُمْ** : به زودی به آنان

می‌رسد - **مَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ** : آنان نمی‌توانند

از دست خدا فرار کنند

۵۲- **أَوْ** : و آیا - **يَبْسُطُ** : گسترش

می‌دهد - **يَقْدِرُ** : تنگ می‌گرداند

۵۳- **أَسْرَفُوا** : از حد، تجاوز کرده‌اند -

عَلَى أَنْفُسِهِمْ : (با جنایت) بر خودشان -

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِّن قَبْلِهِمْ فَمَا آغَفَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَاصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَانْصِرُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَآنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يٰحَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِن كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

لَا تَقْنَطُوا : ناامید نشوید - **الذُّنُوبُ** : گناهان

۵۴- **انْصِرُوا** : بازگردید - **اسْلَمُوا لَهُ** : تسلیم او شوید - **أَن يَأْتِيَكُمُ** : اینکه به سراغتان بیاید - **لَا تُنصِرُونَ** : یاری

نمی‌شوید

۵۵- **اتَّبِعُوا** : پیروی کنید - **أَحْسَنَ** : نیکوترین - **أَن يَأْتِيَكُمُ** : رک : ۵۴ - **بَغْتَةً** : به طور ناگهانی - **وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ** :

در حالی که متوجه نیستید

۵۶- **أَن تَقُولَ** : (تا مبادا) بگوید - **يٰحَسْرَتَىٰ** : ای دریغ بر من! - **فَرَّطْتُ** : کوتاهی کردم - **جَنبِ اللَّهِ** : امور مربوط به

خدا - **إِن كُنْتُ** : به راستی بودم - **السَّخِرِينَ** : مسخره‌کنندگان

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَاءَ تَكَ ءَايَتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمِثْلِ أَثَمِهِمْ لَا يَمْسُهُمْ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ تَأْمُرُوْنَ أَعْبُدْ أَشْيَآءَ الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيَّٰتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

۵۷- أَوْ تَقُولَ : یا اینکه بگوید - هَدَانِي :

مرا هدایت کرده بود

۵۸- أَوْ تَقُولَ : رک : ۵۷ - تَرَى : می بیند -

لَوْ : کاش - كَرَّةً : بازگشتی - فَأَكُونَ :

تا می شدم - الْمُحْسِنِينَ : نیکوکاران

۵۹- بَلَى : آری - كَذَّبْتَ بِهَا : آنها را دروغ

شمردی - اسْتَكْبَرْتَ : تکبر ورزیدی -

كُنْتُ : شدی

۶۰- تَرَى : می بینی - كَذَبُوا : دروغ بستند -

وُجُوهُهُم : چهره هایشان - مُسْوَدَّةٌ :

سیاه شده - مَثْوًى : جایی

۶۱- يُنَجِّي : نجات می دهد - اتَّقُوا : تقوا

پیشه کردند - بِمِثْلِ أَثَمِهِمْ : در حالی که به

کامیابی شان رسیده اند - لَا يَمْسُهُمْ : به

آنان نمی رسد - لَا هُمْ يَحْزَنُونَ : آنان

اندوهگین نمی شوند

۶۲- وَكِيلٌ : حافظ (حامی)

۶۳- مَقَالِيدُ : کلیدها

۶۴- تَأْمُرُوْنَ : به من امر می کنید

۶۵- أَوْحَى : وحی شده است - لَئِنْ : اگر - لَيَحْبَطَنَّ : حتماً تباه می شود - لَتَكُونَنَّ : حتماً می شوی

۶۶- كُنْ : باش

۶۷- مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ : خدا را آن اندازه که سزاوار اوست نشناختند (و ارج نهاده اند) - الْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ :

همه کره زمین در مشت اوست - السَّمٰوٰتُ مَطْوِيَّٰتٌ : آسمان ها در هم پیچیده است - يَمِينِهِ : دست (قدرت) او -

سُبْحٰنَهُ : او منزّه است - تَعَالَى : برتر است - عَمَّا : عن + ما

۶۸- **نُفِخَ** : دمیده شود - **الصُّورِ** : شیپور (برپایی قیامت) - **صَبَقَ** : (از شدت صدا) قالب تهی کند - **أُخْرَى** : (بار) دیگر - **إِذَا** : یکباره - **هُم قِيَامٌ** : آنان برمی خیزند
 ۶۹- **أَسْرَفَتْ** : روشن شود - **وُضِعَ** : (در میان) قرار داده شود - **جِئَ بِ...** : ... آورده شوند - **الشُّهَدَاءُ** : گواهان - **قُضِيَ** : داوری شود
 ۷۰- **وُفِّيَتْ** : به طور کامل داده شود - **أَعْلَمُ** : داناتر
 ۷۱- **سَيِّقَ** : سوق داده شوند - **زُمرًا** : گروه گروه - **فُتِحَتْ** : گشوده شود - **أَبْوَابُهَا** : درهایش - **خَزَنَتُهَا** : نگهبانانش - **أَلَمْ يَأْتِكُمْ** : مگر به نزدتان نیامدند - **يَتْلُونَ** : که می خواندند - **يُنْذِرُونَكُمْ** : شما را بیم می دادند - **يَوْمَ كُمْ هَذَا** : این

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ الْأَمَنَ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾ وَسَيِّقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسَيِّقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَّبِعُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

روزتان - **بَلَى** : آری - **حَقَّتْ** : محقق شده است

۷۲- **قِيلَ** : گفته شود - **أَبْوَابَ** : رک : ۷۱ - **بِئْسَ** : چه بد است - **مَثْوًى** : جایگاه

۷۳- **سَيِّقَ** : رک : ۷۱ - **اتَّقَوْا رَبَّهُمْ** : پروردگارشان را پیشه کردند - **زُمرًا** : رک : ۷۱ - **وَفُتِحَتْ** : (در حالی

که) گشوده شده است - **أَبْوَابُهَا** : رک : ۷۱ - **خَزَنَتُهَا** : رک : ۷۱ - **طِبْتُمْ** : پاک شدید، گوارایتان باد

۷۴- **الْحَمْدُ** : تمام ستایش - **صَدَقْنَا** : برای ما محقق کرد - **أَوْرَثَنَا** : به ما میراث داد - **الْأَرْضَ** : سرزمین بهشت -

نَتَّبِعُوهُ : سکونت گیریم - **حَيْثُ** : هر جا - **نِعْمَ** : چه نیکوست

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِيَةً مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ ﴿١٥﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ ﴿٣﴾ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَعُزُّكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

۷۵- تَرَى: می بینی - حَافِيَةً: در حالی که

حلقه زده اند - حَوْلِ الْعَرْشِ: اطراف

تخت (پادشاهی جهان) - يُسَبِّحُونَ:

تسبیح می گویند - قُضِيَ: داوری شود -

قِيلَ: گفته می شود - الْحَمْدُ: تمام

ستایش

سورة غافر

۲- تَنْزِيلُ: نازل شدن - الْعَزِيزُ: همیشه

پیروز

۳- غَافِرِ: آمرزنده - الذَّنْبِ: گناه - قَابِلِ:

پذیرنده - التَّوْبِ: توبه - الْعِقَابِ: کیفر

و مجازات - ذِي الطَّوْلِ: صاحب نعمت

فراوان - الْمَصِيرُ: سرانجام

۴- مَا يُجَادِلُ: مجادله نمی کنند - لَا

يَعُزُّكَ: مبادا تو را بفریبد - تَقْلُبُهُمْ:

رفت و آمد و فعالیت (پیروزمندانه) شان -

الْبِلَادِ: شهرها

۵- كَذَّبَتْ: (پیامبران را) تکذیب کردند - قَوْمٌ: گروه ها (ی مخالف) - هَمَّتْ: توطئه کردند - لِيَأْخُذُوهُ: تا او را

بگیرند - جَادَلُوا: رک: ۴ - لِيُدْحِضُوا: آنان را مجازات کردم - عِقَابِ: کیفر من

ع- حَقَّتْ: محقق شد - أَصْحَابُ النَّارِ: اهل آتش

۷- يَحْمِلُونَ: حمل می کنند - الْعَرْشِ: تخت (پادشاهی جهان) - يُسَبِّحُونَ: تسبیح می گویند - يَسْتَغْفِرُونَ:

آمرزش می طلبند - وَسِعَتْ... رَحْمَةً وَعِلْمًا: رحمت و دانش فرا گرفته است - اِغْفِرْ!...: ... را ببامرز - تَابُوا: توبه

کردند - اتَّبَعُوا: پیروی کردند - قِهِمْ: آنان را حفظ کن - الْجَحِيمِ: دوزخ

۸- **أَدْخِلْهُمْ** : آنان را داخل کن - **عَدْنٍ** :

جاودانه ای - **وَعَدْتُهُمْ** : به آنان وعده

داده ای - **صَلَحَ** : صلاحیت داشته باشد -

ذُرِّيَّتِهِمْ : فرزندان، نسل هایشان -

الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۹- **قِهِم** : آنان را حفظ کن - **مَنْ تَقِ** : هر

کس را حفظ کنی - **الْفَوْزُ** : نجات و

پیروزی

۱۰- **يُنَادُونَ** : ندا داده می شوند - **مَقْتُ** :

نفرت - **مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ** : نفرتتان

نسبت به یکدیگر - **إِذْ تُدْعَوْنَ** : چرا که

فراخوانده می شدید

۱۱- **أَمْتَنَا** : ما را میراندی - **إِثْنَيْنِ** : دو

بار - **أَحْيَيْنَا** : ما را زنده کردی -

اعترفنا : اعتراف کردیم - **ذُنُوبَنَا** :

گناهانمان - **هَلْ... مِنْ سَبِيلٍ** : آیا (هیچ)

راهی هست؟

رَبَّنَا وَادْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا إِثْنَيْنِ وَأَحْيَيْنَا اِثْنَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُم آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

۱۲- **دُعِيَ** : خوانده می شد - **وَحَدَمَ** : به تنهایی - **إِنْ يُشْرَكَ** : اگر شرک آورده می شد

۱۳- **يُرِيكُم** : به شما نشان می دهد - **يُنَزِّلُ** : فرو می فرستد - **مَا يَتَذَكَّرُ** : متذکر نمی شود (پند نمی گیرد) - **يُنِيبُ** : (به

خدا) باز می گردد

۱۴- **ادعوا** : بخوانید، بپرستید - **مُخْلِصِينَ** : در حالی که خالص کرده اید - **الدِّينَ** : طاعت و عبادت - **وَلَوْ كَرِهَ** : هر چند

ناخشنود باشند

۱۵- **رَفِيعُ** : بالا برنده - **ذُو** : صاحب، دارا - **الْعَرْشِ** : تخت (پادشاهی جهان) - **يُلْقَى** : القا می کند - **الرُّوحَ** : فرشته

روح - **لِيُنْذِرَ** : تا بیم دهد - **التَّلَاقِ** : ملاقات

۱۶- **هُمْ بَارِزُونَ** : آنان ظاهر شوند - **لَا يَخْفَى** : پنهان نمی ماند - **الْمُلْكُ** : پادشاهی - **الْقَهَّارِ** : بسیار مسلط و چیره

۱۷- **الْيَوْمَ** : امروز - **تُجْزَى** : جزا داده

می شود

۱۸- **أَنْذِرْهُمْ** : آنان را بیم ده - **الْأَرْفَةَ** :

نزدیک - **الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ** : جان ها

به لب می رسد - **كَاطِمِينَ** : در حالی که

اندوهشان را فرو می خورند - **حَمِيمٍ** :

(دوست) دلسوز - **يُطَاعُ** : مورد اطاعت

باشد

۱۹- **خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ** : خیانت کردن چشم ها -

تُخْفَى : پنهان می کند - **الْصُّدُورُ** :

سینه ها

۲۰- **يَقْضَى** : داوری می کند - **الَّذِينَ**

يَدْعُونَ : معبودهایی را که می خوانند

(می پرستند) - **السَّمِيعُ** : همیشه شنوا

۲۱- **أَوَلَمْ يَسِيرُوا** : و آیا گردش نکردند؟ -

فَيَنْظُرُوا : تا ببینند - **أَشَدَّ... قُوَّةً وَءَانَارًا** :

نیرومندتر و پراثرتر - **أَخَذَهُمْ** : آنان را

مجازات کرد - **يَذْنُوبِهِمْ** : به سبب گناهانشان - **وَاقٍ** : حفظ کننده ای

۲۲- **كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِ...** : پیامبرانشان ... را برایشان می آوردند - **أَخَذَهُمْ** : رک : ۲۱ - **العِقَابُ** : کیفر و مجازات

۲۳- **سُلْطَنٍ** : دلیلی

۲۴- **هَامَنَ** : وزیر فرعون - **كَذَّابٍ** : بسیار دروغگو

۲۵- **جَاءَهُمْ بِ...** : ... را برایشان آوردند - **أَقْتُلُوا** : بکشید - **أَبْنَاءَ** : پسران - **إِسْتَحْيُوا** : زنده بگذارید - **كَيْدُ** : حيله،

نیرنگ - **صَلَلٍ** : بیراهه، تباهی

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ (۱۷) وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطِمِينَ مَا لِالْظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ۝ (۱۸) يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۝ (۱۹) وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ (۲۰) أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۝ (۲۱) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ (۲۲) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝ (۲۳) إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۝ (۲۴) فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝ (۲۵)

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبِّي إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ
 مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ
 بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
 يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
 جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ
 وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
 لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٢٨﴾ يَقُومُ لَكُمْ الْمَلَكُ
 الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ
 جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا
 سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
 مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
 وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيَقُومُ
 إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ
 مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

۲۶- ذَرُونِي : مرا رها کنيد - أَقْتُلْ : (تا)

بکشم - وَلْيَدْعُ : و بايد بخواند - أَخَافُ :

می ترسم - أَنْ يُبَدِّلَ : که تغيير دهد - أَنْ

يُظْهِرَ : اينکه پديد آورد

۲۷- عُذْتُ : پناه برده ام

۲۸- آلِ فِرْعَوْنَ : فرعونيان - يَكْتُمُ : که

پنهان می کرد - تَقْتُلُونَ : می کشيد - أَنْ

يَقُولُ : (برای) اينکه می گويد - وَقَدْ

جَاءَكُمْ : ... : در حالی که براي آنان ...

آورده است - إِنْ يَكُ : اگر باشد - كَذِبًا :

دروغگو - عَلَيْهِ : به زبان او - صَادِقًا :

راستگو - يُصِيبْكُمْ : به شما می رسد -

بَعْضُ الَّذِي : برخی از آنچه که - يَعِدُكُمْ :

به شما وعده می دهد - مُسْرِفٌ : متجاوز -

كَذَابٌ : بسيار دروغگو

۲۹- يَقُومُ : ای قوم من! - الْمَلَكُ :

فرمانروایی - الْيَوْمَ : امروز - ظَاهِرِينَ : در حالی که غلبه داريد - يَنْصُرُنَا : ما را نجات می دهد - بَأْسِ : عذاب - مَا

أُرِيكُمْ : به شما ارائه نمی دهم - أَرَى : (درست) می بينم - الرَّشَادِ : نجات و هدايت

۳۰- يَقُومُ : رک : ۲۹ - أَخَافُ : رک : ۲۶ - يَوْمِ الْأَحْزَابِ : روزگار گروه ها (ی مخالف پیامبران گذشته)

۳۱- دَابِ : شيوه - مَا اللَّهُ يُرِيدُ : خدا نمی خواهد

۳۲- يَقُومُ : رک : ۲۹ - أَخَافُ : رک : ۲۶ - يَوْمَ التَّنَادِ : روزی که انسان ها ندا (ی ياری خواستن) سر می دهند

۳۳- تُوَلَّوْنَ : (به آتش) رو می کنيد - مُدْبِرِينَ : در حالیکه (به موقف حسابرسی) پشت می کنيد - عَاصِمٍ : محافظی -

مَنْ يُضْلِلِ : هر کس را گمراه کند - هَادٍ : هدايت کننده ای

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي
 شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ
 اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ
 مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
 سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ كِبْرُ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ
 فِرْعَوْنُ يَلْهَأُنِي ابْنُ لِي صَرَحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ
 أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ
 كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصُدَّ
 عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ ءَامَنُوا يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ
 ﴿٣٧﴾ يَقَوْمِ إِنَّمَا هِيَ هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ
 هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٨﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا
 وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
 فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

۳۴- ما زلتم فی شک : پیوسته در شک

بودید - مما : من + ما - جاءکم به : آن را

برایتان آورده بود - هلك : از دنیا رفت -

لن یبعث : هرگز برنمی‌انگیزد - یضل :

گمراه می‌کند - مسرف : متجاوز -

مرتاب : شکاک

۳۵- یجادلون : مجادله می‌کنند - سلطان :

دلیلی - اتهم : به آنان رسیده باشد -

کبر مقنا : بسیار نفرت‌انگیز است -

یطبع : مهر می‌زند - جبار : گردنکش

۳۶- هامن : نام وزیر فرعون - ابن : بساز

صرحا : بنایی مرتفع - ابلغ : برسم -

الاسباب : آن راهها

۳۷- اسباب : راهها - فاطلع : تا آگاهی

پیدا کنم - لاظنه کاذبا : او را دروغگو

می‌پندارم - زين : آراسته شد - صد :

بازداشته شد - ما : نیست - کید : حيله، نیرنگ - تباب : نابودی

۳۸- یقوم : ای قوم من - اتبعون : از من پیروی کنید - اهدکم : (تا) شما را هدایت کنم - الرشاد : نجات و

هدایت

۳۹- یقوم : رک : ۳۸ - متاع : بهره‌ای (ناچیز) - دارالقرار : سرای استقرار و پایداری

۴۰- لا یجزی : کیفر نمی‌شود - ذکر : مرد - انثی : زن - یرزقون : روزی داده می‌شوند

وَيَقُومِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۚ تَدْعُونَنِي لَأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۚ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْتَ مَرْدَنَّا إِلَى اللَّهِ وَأَنْتَ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۚ فَوَقَّعَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِإِثْمِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ۚ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۚ وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ۚ

۴۱- يَقُومِ : ای قوم من - مالی : مرا چه

می شود، چرا؟ - أَدْعُوكُمْ : شما را فرا می خوانم

۴۲- تَدْعُونَنِي : رک : ۴۱ - الْعَزِيزِ : (خدای) همیشه پیروز

۴۳- لَا جَرَمَ : قطعاً، بدون شک - أَنَّمَا

تَدْعُونَنِي : آنچه که مرا به آن

فرامی خوانید - دَعْوَةٌ : (توان اجابت) دعا -

مَرْدَنَّا : بازگشت ما - الْمُسْرِفِينَ : متجاوزان - أَصْحَابُ النَّارِ : اهل آتش

۴۴- سَتَذْكُرُونَ : به زودی به یاد

می آورید - أَفْوُضُ : می سپارم - أَمْرِي : کارم

۴۵- وَقَّعَهُ : او را حفظ کرد - سَيِّئَاتٍ مَا

مَكَرُوا : آسیب های توطئه هایشان -

حَاقَ بِ... : دامن ... را گرفت - بِإِثْمِ

فِرْعَوْنَ : فرعونیان

۴۶- يُعْرَضُونَ : عرضه می شوند - غُدُوًّا : صبح - عَشِيًّا : شام - تَقُومُ : برپا می شود - أَدْخِلُوا : داخل کنید - آلَ

فِرْعَوْنَ : رک : ۴۵

۴۷- يَتَحَاجُّونَ : با هم بحث و جدال می کنند - اسْتَكْبَرُوا : تکبر ورزیده اند - لَكُمْ تَبَعًا : پیروان شما - أَنْتُمْ مُغْنُونَ :

شما می توانید دفع کنید - نَصِيبًا : بخشی

۴۸- اسْتَكْبَرُوا : رک : ۴۷ - كُلٌّ : همگی - قَدْ حَكَمَ : داوری کرده است

۴۹- خَزَنَةٌ : نگهبانان - ادْعُوا : بخوانید - يُخَفِّفُ : (تا) سبک کند - يَوْمًا : یک روز

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فَادْعُوا مَا دُعَاؤُا الْكَافِرِينَ الْآفِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٣﴾ هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

۵۰- اَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ ... بِ... : آیا برایتان

... نمی آوردند؟ - بَلَى : آری - اَدْعُوا :

بخوانید - مَا : نیست - ضَلَالٍ : بیراهه،

تباهی

۵۱- لَنَنْصُرُ: حتماً یاری می کنیم - يَقُومُ:

به پا می خیزند - الْأَشْهَادُ: گواهان

۵۲- سُوءٌ: (عاقبت) بد - الدَّارِ: آن سرا

۵۳- ءَاتَيْنَا : دادیم - اَوْرَثْنَا : به ارث

دادیم

۵۴- ذِكْرَى : یادآوری - اُولِي الْأَلْبَابِ :

خردمندان

۵۵- اسْتَغْفِرُ : آمرزش بخواه - ذَنْبِكَ :

گناهت - سَبِّحَ : تسبیح بگو - بِحَمْدِ : به

همراه ستایش - بِالْعَشِيِّ : در شامگاه -

الإِبْكَارِ : صبحگاه

۵۶- يُجَادِلُونَ: مجادله می کنند - سُلْطَانٍ:

دلیلی - أَتَتْهُمْ: (که) برایشان آمده باشد -

إِنْ: نیست - صُدُورِهِمْ : سینه هایشان - مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ : آنان هرگز به آن نمی رسند - اسْتَغِذْ : پناه ببر - السَّمِيعُ :

همیشه شنوا

۵۷- أَكْبَرُ: عظیم تر

۵۸- مَا يَسْتَوِي : برابر نیستند - الْأَعْمَى : نابینا - الْبَصِيرُ : بینا - الْمُسِيءُ : بدکار - قَلِيلًا مَا : اندکی - تَتَذَكَّرُونَ :

متذکر می شوید (پند می گیرید)

۵۹- السَّاعَةُ : قیامت - ءَاتِيَةٌ : آمدنی -

لَا رَيْبَ : (هیچ) شکی نیست

۶۰- اُدْعُونِي : مرا بخوانید - اَسْتَجِبْ لَكُمْ :

(تا) دعایتان را اجابت کنم -

يَسْتَكْبِرُونَ : تکبر می‌ورزند - دَاخِرِينَ :

در حالی که سرافکنده‌اند

۶۱- لَتَسْكُنُوا : تا آرامش یابید - مُبْصِرًا :

روشن و روشنی‌بخش - ذُو :

دارا

۶۲- اَنَّى : چگونه؟ - تُؤْفَكُونَ : (از حق)

برگردانده می‌شوید

۶۳- يُؤْفَكُ : رک : ۶۲ - کَانُوا

؛ ...بِجَحْدُونَ : ... را انکار می‌کردند

۶۴- قَرَارًا : قرارگاهی - بِنَاءً : سقفی -

صَوْرَكُمْ : به شما شکل و صورت داد -

أَحْسَنَ : نیکو نمود - صَوْرَكُمْ :

صورت‌هایتان - رَزَقَكُمْ : به شما روزی

إِنَّ السَّاعَةَ لَأَتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِن تَوَفَّكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِعَايَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُم فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

داد - الطَّيِّبَاتِ : چیزهای پاکیزه - تَبَارَكَ : منشأ خیر و برکت است

۶۶- نُهَيْتُ : نهی شده‌ام - تَدْعُونَ : می‌خوانید، می‌پرستید - لَمَّا جَاءَنِي : هنگامی که به نزد من آمده است - أُمِرْتُ :

امر شده‌ام - أَنْ أُسْلِمَ : که تسلیم باشم

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ تَمَلِكُونَ
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلٍ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قُضِيَ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَبُوا
بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾
إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي
الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ آيَتَ مَا
كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ
لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ
﴿٧٤﴾ ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ
مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾

۶۷- تُرَابٍ : خاک - عَلَقَةٍ : لخته ای خون -

يُخْرِجُكُمْ : شما را بیرون می آورد -

لِتَبْلُغُوا : تا برسید - أَشَدَّكُمْ : (به کمال)

رشدتان - لَتَكُونُوا شُيُوخًا : تا پیر شوید -

يُتَوَفَّى : جانش گرفته می شود - مِنْ قَبْلٍ :

قبل از اینها - مُسَمًّى : معین

۶۸- يُحْيِي- : زنده می کند - يُمِيتُ :

می میراند - قُضِيَ : فرمان دهد - كُنْ :

موجود شو

۶۹- أَلَمْ تَرَ : آیا ننگریستی؟ - يُجَادِلُونَ :

مجادله می کنند - أَنَّى : چگونه؟ -

يُصْرَفُونَ : (از حق) برگردانده می شوند

۷۰- كَذَبُوا بِ... : ... را دروغ شمردند -

بِالْكِتَابِ : کتاب (آسمانی)

۷۱- الْأَغْلُلُ : غلها - أَعْنَاقِهِمْ :

گردن هایشان - السَّلْسِلُ : زنجیرها -

يُسْحَبُونَ : کشیده می شوند

۷۲- الْحَمِيمِ : آب جوشان - يُسْجَرُونَ : (مانند هیزم) برافروخته می شوند

۷۳- قِيلَ : گفته شود

۷۴- ضَلُّوا : ناپدید شد - لَمْ تَكُنْ نَدْعُوا : نمی خواندیم، نمی پرستیدیم - يُضِلُّ : گمراه می کند

۷۵- كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ : شادی می کردید - تَمْرَحُونَ : سرمستی می کردید

۷۶- أَبْوَابَ : (از) درها - بئسَ : چه بد است - مَثْوًى : جایگاه

۷۷- إِمَّا : اگر - نُرِيَنَّكَ : به تو نشان دهیم - نَعِدُهُمْ : به آنان وعده می دهیم - نَتَوَفَّيَنَّكَ : جان تو را بگیریم -

يُرْجَعُونَ : باز گردانده می شوند

۷۸- **قَصَصْنَا** : سرگذشت آنان را نقل

کرده‌ایم - **مَا كَانَ لِرَسُولٍ** : سزاوار هیچ

پیامبری نیست - **أَنْ يَأْتِيَ بِ...** : که ... را

بیاورد - **قُضِيَ** : داوری شود - **خَسِرَ** : زیان

کند - **هُنَالِكَ** : آنجا (در آن هنگام) -

الْمُتَّبِلُونَ : اهل باطل

۷۹- **الْأَنْعَامَ** : چهارپایان - **لِتَرْكَبُوا** : تا

سوار شوید - **مِنْهَا** : برخی از آنها -

تَأْكُلُونَ : می‌خورید

۸۰- **لِتَبْلُغُوا** : برای اینکه برسید - **عَلَيْهَا** :

(با سوارشدن) بر آنها - **صُدُورِكُمْ** :

سینه‌هایتان - **الْفُلُكِ** : کشتی‌ها -

تُحْمَلُونَ : حمل می‌شوید

۸۱- **يُرِيكُمْ** : به شما نشان می‌دهد - **أَيَّ** :

کدام یک از - **تُنْكِرُونَ** : انکار می‌کنید

۸۲- **أَفَلَمْ يَسِيرُوا** : پس آیا گردش

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِعَايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ
لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَى الْفُلُكِ
تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَاتَى آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ
﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَءِثَارًا
فِي الْأَرْضِ فَمَا آغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
وَخَافَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا
قَالُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ
﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ
الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

نکردند - **فَيَنْظُرُوا** : تا ببینند - **أَكْثَرُ** : بیشتر - **أَشَدَّ قُوَّةً وَءِثَارًا** : نیرومندتر و پراثرتر - **مَا آغْنَى** : به آنان سودی

نرساند

۸۳- **جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِ...** : پیامبرانشان ... را برایشان آوردند - **فَرِحُوا** : شادی کردند - **حَاقَ بِهِمْ** : دامنشان را گرفت -

ما كانوا به يستهزئون : (عاقبت) مسخره‌کردنشان

۸۴- **رَأَوْا** : دیدند - **بَأْسَنَا** : عذاب ما - **وَحْدَهُ** : به یگانگی

۸۵- **لَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ** : برایشان سودی نداشت - **رَأَوْا** : رک : ۸۴ - **بَأْسَنَا** : رک : ۸۴ - **قَدْ خَلَتْ** : سپری شده است -

خَسِرَ : رک : ۷۸ - **هُنَالِكَ** : رک : ۷۸

سورة فصلت

۲- تَنْزِيلٌ : نازل شده ای

۳- فَصَّلَتْ : به تفصیل بیان شده است

۴- بَشِيرًا : مژده دهنده - نَذِيرًا : بیم دهنده -

أَعْرَضَ : روی گرداندند - لَا يَسْمَعُونَ :

نمی شنوند

۵- أَكِنَّةٍ : پرده هایی - مِمَّا : مین + ما -

تَدْعُونَا : ما را فرامی خوانی - عَاذِنَا :

گوش های ما - وَقَرُّ : سنگینی

ع- يُوْحَى : وحی می شود - اسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ :

با روی کردن به سوی او (راه راست)

بروید - اسْتَغْفِرُوهُ : از او طلب آمرزش

کنید - وَيْلٌ : وای

۷- لَا يُؤْتُونَ : نمی دهند

۸- غَيْرُ مَنُونٍ : بی پایان

۹- يَوْمَيْنِ : دو دوران - أُنْدَادًا : همتایانی

۱۰- رَوَاسِي : کوه ها - بَرَكٌ : برکت قرار

داد - قَدَّرَ : مقرر کرد - أَقْوَاتَهَا : مواد غذایی آن - أَرْبَعَةَ أَيَّامٍ : چهار دوران - سَوَاءٌ : به طور یکسان - لِلْسَّائِلِينَ :

درخواست کنندگان

۱۱- اسْتَوَى : پرداخت - دُخَانٌ : دود، گاز - اِثْتِيَا : بیاید - طَوْعًا : به میل - كَرْهًا : به اکراه - طَائِعِينَ : مطیعانه

سُورَةُ فَصَّلَتْ

۵۱

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۲ كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ
 قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۳ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ
 أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۴ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا
 تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِيْ عَاذِنَا وَقُرْ وَ مِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنَكَ حِجَابٌ
 فَأَعْمَلْ إِنَّا عَمِلُونَ ۵ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ
 أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۶ وَيْلٌ
 لِلْمُشْرِكِينَ ۷ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
 كَافِرُونَ ۸ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ
 غَيْرُ مَمْنُونٍ ۹ قُلْ أَتَيْتُكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ
 فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أُنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۱۰ وَجَعَلَ
 فِيهَا رَوَاسِي مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكٌ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ
 أَيَّامٍ سَوَاءً لِلْسَّائِلِينَ ۱۱ ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ
 فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۱۲

- ۱۲- **قَضَاهُ** : کارشان را پایان داد -
سَبَّحَ سَمَوَاتٍ: (با قراردادن) هفت آسمان -
يَوْمَيْنِ: دو دوران - **أَوْحَى**: وحی کرد -
زَيْتًا: آراستیم - **الدُّنْيَا**: نزدیک تر -
مَصَابِيحَ: چراغ‌هایی - **حِفْظًا**: (حفظش کردیم) حفظ کردنی - **تَقْدِيرُ**: اندازه‌گیری، تدبیر - **العَزِيزُ**: (خدای) همیشه پیروز
 ۱۳- **إِنْ أَعْرَضُوا**: اگر روی بگردانند -
أَنْذَرْتُمْكُمْ: شما را بیم دادم
 ۱۴- **مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ**: پیش رویشان - **مِنْ خَلْفِهِمْ**: پشت سرشان - **أُرْسِلْتُمْ**: فرستاده شده‌اید
 ۱۵- **اسْتَكْبَرُوا**: تکبر ورزیدند - **أَشَدُّ... قُوَّةً**: نیرومندتر - **أَوَّلَمْ يَرَوْا**: و آیا ننگریستند؟ - **كَانُوا بِ... يَجْحَدُونَ**: ... را انکار می‌کردند

فَقَضَاهُ سَبَّحَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ۝ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۝ فَمَا عَادُوا فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِتَاقُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ۝ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَآخَذْتَهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۝ وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

- ۱۶- **رِيحًا**: بادی - **صَرْصَرًا**: شدید و هول‌انگیز - **أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ**: روزهای نحس - **لِنُذِيقَهُمْ**: تا به آنان بچشانیم - **الْخِزْيِ**: خوارکننده - **أَخْزَىٰ**: خوارکننده‌تر - **لَا يُنصَرُونَ**: یاری نمی‌شوند
 ۱۷- **هَدَيْنَاهُمْ**: هدایتشان کردیم - **اسْتَحَبُّوا**: ترجیح دادند - **الْعَمَىٰ**: کورلی - **أَخَذْتَهُمْ**: آنان را فراگرفت - **الهُونِ**: خوارکننده
 ۱۸- **نَجَّيْنَا**: نجات دادیم - **كَانُوا يَتَّقُونَ**: تقوا پیشه می‌کردند
 ۱۹- **يُحْشَرُ**: جمع می‌شوند - **أَعْدَاءُ**: دشمنان - **يُوزَعُونَ**: (برای رسیدن بقیه) نگهداشته می‌شوند
 ۲۰- **إِذَا مَا جَاءَهَا**: هنگامی که به آتش برسند - **شَهِدَ**: گواهی دهد - **عَلَيْهِمْ**: به زیانشان - **سَمْعُهُمْ**: گوش‌هایشان - **أَبْصَارُهُمْ**: چشمانشان - **جُلُودُهُمْ**: پوست‌هایشان

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾
وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾
وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَكُمْ فَاصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٣﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿١٤﴾ وَقَيِّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٥﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ فَلَنَذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٨﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ آصَلْنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿١٩﴾

۲۱- جُلُودِهِمْ : پوست هایشان - لَمْ : برای چه ؟ - شَهِدْتُمْ : گواهی دادید - عَلَيْنَا : به زیان ما - أَنْطَقَنَا : ما را به سخن وادار کرد - أَوَّلَ مَرَّةٍ : اولین بار - تُرْجَعُونَ : بازگردانده می شوید

۲۲- مَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ : (هنگام گناه) پنهان نمی شدید - أَنْ يَشْهَدَ : (از ترس) اینکه گواهی بدهند - عَلَيْكُمْ : رک : ۲۱ - سَمْعُكُمْ : گوش هایتان - أَبْصَارُكُمْ : چشمانتان - جُلُودُكُمْ : پوست هایتان - ظَنَنْتُمْ : پنداشتید - مِمَّا : من + ما

۲۳- ظَنَنْتُمْ : رک : ۲۲ - أَرْدَكُمْ : (این گمان) شما را هلاک کرد - أَصْبَحْتُمْ : شدید

۲۴- إِنْ يَصْبِرُوا : اگر صبر کنند - مَثْوًى : جایگاه - إِنْ يَسْتَعْتِبُوا : اگر (خشنودی خدا و) برداشتن عتاب را بخواهند - الْمُعْتَبِينَ : کسانی که عتاب از آنها برداشته شده

۲۵- قَيِّضْنَا : (در دنیا) آماده کردیم - قُرَنَاءَ : همنشینانی - زَيَّنُوا : آراستند - مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ : (اعمال) گذشته شان - مَا خَلْفَهُمْ : (تصمیمات) آینده شان - حَقَّ : محقق شد - الْقَوْلُ : وعده عذاب - فِي أُمَمٍ : در حالی که در زمره امت هایی شدند - قَدْ خَلَتْ : (دورانشان) سپری شده است

۲۶- لَا تَسْمَعُوا : گوش نکنید - الْغَوْا : لغو و باطل بیندازید - تَعْلَمُونَ : پیروز شوید

۲۷- لَنَذِيقَنَّ : قطعاً می چشانیم - لَنَجْزِيَنَّهُمْ : قطعاً کیفر می دهیم - أَسْوَأَ : (به قیاس) بدترین

۲۸- أَعْدَاءِ : دشمنان - دَارُ الْخُلْدِ : سرای جاویدان - كَانُوا بِ...يَجْحَدُونَ : ... را انکار می کردند

۲۹- أَرْنَا : به ما نشان بده - الَّذِينَ : آن دو گروه - آصَلْنَا : ما را همراه کردند - أَقْدَامِنَا : گام هایمان - لِيَكُونَا : تا بشوند - الْأَسْفَلِينَ : پست ترین ها

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي
 كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ
 فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزِّلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ
 أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
 إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
 ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ
 كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا
 وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّمَا يَنْزِعُكَ مِنَ
 الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾
 وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا
 لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن
 كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
 رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٣٨﴾

- ۳۰- **اسْتَقَامُوا** : (راه) راست رفتند -
تَتَنَزَّلُ : نازل می شوند - **أَلَّا تَخَافُوا** : که
 نترسید - **لَا تَحْزَنُوا** : اندوهگین نباشید -
أَبْشِرُوا : مژده باد بر شما - **كُنتُمْ تُوعَدُونَ** :
 وعده داده می شوید
 ۳۱- **أَوْلِيَائُكُمْ** : سرپرستان و دوستان
 شما - **تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ** : دلخواهتان باشد -
تَدَّعُونَ : آرزو کنید
 ۳۲- **نُزِّلًا** : (به عنوان) پذیرایی
 ۳۳- **أَحْسَنُ قَوْلًا** : خوش گفتارتر - **مِمَّنْ** :
 من + مَن - **دَعَا** : فراخواند - **الْمُسْلِمِينَ** :
 تسلیم شدگان
 ۳۴- **لَا تَسْتَوِی** : برابر نیست - **ادْفَعْ** :
 (بدی را) دفع کن - **الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ** :
 بهترین شیوه - **إِذَا** : یکباره - **عَدَاوَةٌ** :
 دشمنی - **كَأَنَّهُ** : چنان می شود که گویی
 او - **وَلِيٌّ** : دوستی - **حَمِيمٌ** : صمیمی

۳۵- **مَا يُلْقِيهَا** : به آن دست نمی یابند - **ذُو** : صاحب، دارا - **حَظٍّ** : بهره ای

۳۶- **إِنَّمَا** : اگر - **يَنْزِعُكَ** : تو را تحریک کند - **نَزْعٌ** : وسوسه ای - **اسْتَعِذْ** : پناه ببر - **السَّمِيعُ** : همیشه شنوا

۳۷- **إِنْ كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ** : اگر فقط او را می پرستید

۳۸- **إِنْ اسْتَكْبَرُوا** : اگر تکبر ورزند - **يُسَبِّحُونَ لَهُ** : او را تسبیح می کنند - **لَا يَسْأَمُونَ** : خسته نمی شوند

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفُونَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقُرْ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَٰئِكَ يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخُتِلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

۳۹- تَرَى : می بینی - خَاشِعَةً : فروافتاده،

پژمرده - اهْتَزَّتْ : به جنبش درآید -

رَبَتْ : رشد کند - أَحْيَاهَا : آن (زمین) را

زنده کرده است - مُحْيٍ : زنده کننده -

الموتى : مردگان - قَدِيرٌ : توانا

۴۰- يُلْحِدُونَ : از حق عدول می کنند -

فِي : در مورد - لَا يَخْفُونَ : مخفی

نمی مانند - يُلْقَى : افکنده می شود - خَيْرٌ :

بهتر - يَأْتِي : می آید - آمِنًا : در امنیت -

شِئْتُمْ : خواستید

۴۱- عَزِيزٌ : همیشه پیروز

۴۲- لَا يَأْتِيهِ : به سراغش نمی آید - بَيْنِ

يَدَيْهِ : پیش رویش - خَلْفِهِ : پشت

سرش - تَنْزِيلٌ : نازل شده ای - حَمِيدٌ :

همیشه ستوده

۴۳- مَا يُقَالُ : گفته نمی شود - قَدْ قِيلَ :

گفته شده است - ذُو : صاحب، دارا - عِقَابٍ : کیفر و مجازات

۴۴- أَعْجَمِيًّا : غیر فصیح، غیر عربی - لَوْلَا فُصِّلَتْ : چرا به وضوح بیان نشده است؟ - أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ : آیا

(کتابی) غیر عربی و (قومی) عرب؟ - آذَانِهِمْ : گوش هایشان - وَقُرْ : سنگینی - هُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى : آن برایشان

گنگ است - يُنَادُونَ : (گوی) ندا داده می شوند - بَعِيدٍ : دور

۴۵- آتَيْنَا : دادیم - اُخْتُلِفَ : اختلاف شد - لَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ : اگر قبلاً سخنی گفته نشده بود - لَقُضِيَ : قطعاً

داوری (یکسره) می شد - شَكٍّ... مُرِيبٍ : شکی اضطراب آور

۴۶- آسَاءَ : بدی کند - عَلَيهَا : به زبان خودش - ظَلَامٌ : ستمگر - لِلْعَبِيدِ : بندگان

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
إِنَّ شَرْكَاءِيَ قَالُوا أَأُذِنَكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ٤٧ وَضَلَّ
عَنهُم مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَاهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ٤٨
لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَعْوِشُ
قَنُوطٌ ٤٩ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ
رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ٥٠ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ
٥١ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ
مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ٥٢ سَرُّهُمْ ءَايَتُنَا
فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ
أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ٥٣ أَلَا إِنَّهُمْ
فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ٥٤

۴۷- **يُرَدُّ** : بازگردانده می شود - **السَّاعَةِ** :

قیامت - **مِنْ ثَمَرَاتٍ** : هیچ یک از میوه ها -

أَكْمَامِهَا : غلاف (پوشش) هایشان -

مَاتَحْمِلُ : باردار نمی شود - **أُنْثَى** : زنی -

لَا تَضَعُ : وضع حمل نمی کند - **يُنَادِيهِمْ** :

(خدا) آنان را ندا می دهد - **أُذِنَكَ** : به

تو اعلام کردیم - **شَهِيدٍ** : گواه

۴۸- **ضَلَّ** : ناپدید شود - **كَانُوا يَدْعُونَ** :

می خواندند، می پرستیدند - **ظَنُّوا** : یقین

کنند - **مَحِيصٍ** : راه فرار

۴۹- **لَا يَسْمَعُ** : خسته نمی شود - **دُعَاءٍ** :

درخواست - **إِنْ مَسَّهُ** : اگر به او برسد -

يَتَوَسَّسُ : بسیار مأیوس - **قَنُوطٌ** : بسیار

ناامید

۵۰- **لَئِنْ أَذَقْنَاهُ** : اگر به او بچشانیم -

ضَرَاءٍ : گرفتاری - **مَسَّتْهُ** : که به او

رسیده است - **لَيَقُولَنَّ** : حتماً می گوید -

هَذَا لِي : این حق من است - **مَا أَظُنُّ** :

نمی پندارم - **السَّاعَةِ** : قیامت - **قَائِمَةً** :

برپاشونده - **لَئِنْ رُجِعْتُ** : اگر بازگردانده شوم - **لَنُنَبِّئَنَّ** : قطعاً آگاه می کنیم - **لَنُذِيقَنَّهُمْ** : قطعاً به آنان می چشانیم -

غَلِيظٍ : سخت، شدید

۵۱- **أَنْعَمْنَا** : نعمت بدهیم - **أَعْرَضَ** : روی بگرداند - **نَأَىٰ بِجَانِبِهِ** : مستکبرانه دور شود - **مَسَّهُ** : رک : ۵۰ - **ذُو** : صاحب،

دارا - **عَرِيضٍ** : دور و دراز

۵۲- **أَرَأَيْتُمْ** : به من خبر دهید، به نظر شما - **إِنْ كَانَ** : اگر (قرآن) باشد - **أَضَلُّ** : گمراه تر - **مِمَّنْ** : من + مَن - **شِقَاقٍ** :

مخالفت (و دشمنی) - **بَعِيدٍ** : زیاد

۵۳- **سَرُّهُمْ** : به زودی به آنان نشان می دهیم - **الْأَفَاقِ** : اطراف جهان - **حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ** : تا اینکه روشن شود - **أَوَلَمْ**

يَكْفِ بِرَبِّكَ : آیا در حق بودن پروردگارت همین کافی نیست؟ - **أَنَّهُ** : که او - **شَهِيدٌ** : رک : ۴۷

۵۴- **مِرْيَةٍ** : تردید - **مُحِيطٌ** : دارای احاطه

سورة شوری

۳- یوحى : وحی می کند - العزیز : همیشه

پیروز

۵- تکاد : نزدیک است - يتفطرن : پاره

پاره شوند - یسبحون : تسبیح می گویند -

یحمد : به همراه ستایش -

یستغفرون : آمرزش می طلبند

۷- اتخذوا : گرفته اند - اولیاء :

سرپرستانی، دوستانی - حفیظ : مراقب،

نگهبان - وکیل : حافظ (حامی)

۷- اوحینا : رک : ۳ - انذیر : تا بیم

دهی - أم القرى : (مردم) مکه - يوم

الجمع : (از) روز جمع شدن (مردم در

پیشگاه خدا) - لازیب : (هیچ) شکی

نیست - فريق : گروهی - السعیر :

(آتش) شعله ور

۸- یدخل : داخل می کند - ولئ :

سرپرست - نصیر : یاور

۹- اتخذوا : رک : ۶ - اولیاء : رک : ۶ - یحی : زنده می کند - المتوئ : مردگان - قدیر : توانا

۱۰- ما اختلفتم فيه من شیء : هر چه که در آن اختلاف پیدا کردید - انیب : باز می آیم

سُورَةُ الشُّورَى

۵۳

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ عَسَى ۲ كَذَلِكَ يُوْحٰى اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۳ لَهُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ۴ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِنَّ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِى
 الْاَرْضِ اِلَّا اِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۵ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ۶
 وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِیْهِ فَرِیْقٌ فِى الْجَنَّةِ وَفَرِیْقٌ فِى
 السَّعِيْرِ ۷ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يَدْخُلُ
 مَنْ يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهٖ وَالظَّالِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِنْ وِلٰىٍّ وَلَا نَصِيْرٍ ۸
 اَمْرًا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ فَاَلَّهُ هُوَ الْوَلِیُّ وَهُوَ یُحِی الْمَوْتِ
 وَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ۹ وَمَا اَخْتَلَفْتُمْ فِیْهِ مِنْ شَیْءٍ فَحُكْمُهُ
 اِلَى اللَّهِ ذٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّیْ عَلَیْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَیْهِ اُنِیْبُ ۱۰

بج

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيْهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾
﴿١٣﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِىٓ اَوْحَيْنَا
اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى وَعِيسٰى اَنْ اَقِيْمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيْهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلَيْهِ
اللّٰهُ يَجْتَبِىْ اِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِىْ اِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾
وَمَا تَفَرَّقُوا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّفُضِيَٰ بَيْنَهُمْ
وَإِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرَثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لَفِى شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ
﴿١٥﴾ فَلِذٰلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ
وَقُلْ ءَاْمَنْتُ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ ؕ اللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ؕ اللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٦﴾

۱۱- فاطر: پدیدآورنده - الانعام :

چهارپایان - أزواجاً : جفت‌هایی -

يذُرُّكُمْ : شما را تکثیر می‌کند - فيه :

در این (زوجیت) - السميع : همیشه
شنوا

۱۲- مقالید: کلیدها - يبسط : گسترش

می‌دهد - يقدر: تنگ می‌گرداند

۱۳- شرع: تشریع کرد - وصی: سفارش

کرد - اوحینا: وحی کردیم - ان اقيموا:

که بر پا دارید - لا تتفرقوا: تفرقه ایجاد

نکنید - کبر: دشوار و سنگین است -

تدعوهم: آنان را فرا می‌خوانی - يجتبی:

سوق می‌دهد - ينيب: بازمی‌گردد

۱۴- ما تفرقوا: پراکنده نشدند - بغياً:

از روی ستم و حسد - لولا كلمة:

سبقت: اگر قبلاً سخنی گفته نشده بود -

مسمى: معین - لقضي: حتماً داوری (و کار یکسره) می‌شد - اورثوا: وارث شدند - شك... مريب: اضطراب‌آور

۱۵- ادع: فرا خوان - استقم: (راه) راست برو - امرت: امر شده‌ای - لا تتبع: پیروی نکن - اهواءهم:

هوس‌هایشان - لاعدل: که به عدالت رفتار کنم - لاجبة: (هیچ) برهانی نیست - المصير: سرانجام

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُمْ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

۱۶- يُحَاجُّونَ : بحث و جدال می کنند -

فی : در مورد - مَا اسْتُجِيبَ لَهُمْ : اینکه دعوت او پذیرفته شده است - دَاحِضَةٌ : باطل و از بین رفته

۱۷- الْمِيزَانَ: معیار سنجش - مَا يُدْرِيكَ: تو چه می دانی؟ - السَّاعَةَ : قیامت - قَرِيبٌ : نزدیک

۱۸- يَسْتَعْجِلُ بِهَا : برای آن تعجیل می کنند - الَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ : کسانی که ایمان آورده اند هراسانند - يُمارُونَ : مجادله و تردید می کنند - السَّاعَةَ : رک : ۱۷ - ضَلَالٍ : گمراهی - بَعِيدٍ : زیاد

۱۹- لَطِيفٌ : باریک بین و مهربان - يَرْزُقُ : روزی می دهد - الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۲۰- كَانَ يُرِيدُ : بخواهد - حَرْثٌ : زراعت -

نَزِدْ : می افزاییم - نُؤْتِهِ : به او می دهیم

۲۱- لَهُمْ شُرَكَاءُ : آنان شریکانی (خیالی برای خدا) دارند - شَرَعُوا : تشریع کرده اند - لَمْ يَأْذَنْ : اجازه نداده است -

الْفَصْلُ : فیصله بخش - لَفُضِيَ : حتماً داوری (و کار یکسره) می شد

۲۲- مُشْفِقِينَ : هراسان، ترسان - جَمًّا : مِن + ما - هُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ : اعمالشان آنان را فرا گرفته است - رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ : باغ های پر آب و درخت بهشت

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ
حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ
إِفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشَأِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ
الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾
وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ
مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾
وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنْزِلُ بِقَدْرِ
مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ
مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۗ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾
وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَلَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ
وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُّصِيبَةٍ
فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

خَبِيرٌ : آگاه

۲۸- يُنْزِلُ : رک : ۲۷ - الْغَيْثُ : باران - مَا قَنَطُوا : اینکه ناامید شده اند - يَنْشُرُ : می گستراند - الْوَلِيُّ : سرپرست -

الْحَمِيدُ : همیشه ستوده

۲۹- بَثَّ : پراکنده کرده است - دَابَّةٍ : جنبنده ای - قَدِيرٌ : توانا

۳۰- أَصَابَكُمْ : به شما برسد - يَعْفُوا : رک : ۲۵

۳۱- مَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ : شما نمی توانید (از دست) خدا فرار کنید - وَلِيٍّ : سرپرست - نَصِيرٍ : یاور

۲۳- يُبَشِّرُ : مژده می دهد - لَا أَسْأَلُكُمْ :

از شما درخواست نمی کنم - عَلَيْهِ : در

برابر آن (رسالت) - الْمَوَدَّةَ : دوستی -

الْقُرْبَى: خویشانم - يَقْتَرِفُ : انجام دهد -

نَزِدْ : می افزایم - شَكُورٌ : بسیار

سپاسگزار

۲۴- اِفْتَرَى... كَذِبًا : دروغ بسته است -

إِن يَشَأْ : اگر بخواهد - يَخْتِمْ : مهر می زند -

يَمْحُ : محو می کند - يُحِقُّ : نمایان و

مستقر می کند - ذَاتِ الصُّدُورِ : (اسرار)

درون سینه ها

۲۵- يَعْفُوا : در می گذرد

۲۶- يَسْتَجِيبُ : دعای... را اجابت

می کند - يَزِيدُهُمْ : بر آنان می افزاید

۲۷- لَوْ بَسَطَ : اگر گسترش می داد -

لَبَغَا : قطعاً ستم و تجاوز می کردند -

يُنْزِلُ : فرو می فرستد - قَدَرٍ : اندازه -

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٣﴾ إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٢٤﴾ أَوْ يُوقِعُهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٢٥﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّخِصٍ ﴿٢٦﴾ فَمَا أَوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَأْتُوا الْحَيَوةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢٧﴾ وَالَّذِينَ يَحْتَبِرُونَ كِبَرَ الْأَلَمِ وَالْفَوَاحِشِ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٢٩﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٣٤﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٣٥﴾

۳۲- الجوار : کشتی‌های جاری -
گالاعلام : کوه‌آسا

۳۳- إِنْ يَشَأْ : اگر بخواهد - يُسْكِنُ : ساکن می‌کند - الریح : باد - يَظْلَلْنَ : رَوَاكِدَ : راکد بشوند- ظهْرِهِ : روی دریا - صَبَّارٍ : بسیار بردبار - شَكُورٍ : بسیار سپاسگزار

۳۴- يُوقِعُهُنَّ : آنها را نابود کند - يَعْفُ : در گذرد

۳۵- يَعْلَمَ : (تا) بدانند - يُجَادِلُونَ : مجادله می‌کنند - مَخِصٍ : راه گریزی

۳۶- أَوْتِيتُمْ : داده شده‌اید - مَتَاعٌ : وسیله بهره‌مندی - خَيْرٌ : بهتر - أَبْقَى : پاینده‌تر

۳۷- يَحْتَبِرُونَ : دوری می‌کنند - كِبَرِ الْأَلَمِ : گناهان بزرگ - الْفَوَاحِشِ : کارهای بسیار زشت - إِذَا مَا غَضِبُوا : هنگامی که خشمگین شوند - يَغْفِرُونَ : در می‌گذرند

۳۸- اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ : دعوت پروردگارش را پاسخ دادند - أَقَامُوا :

بر پا داشتند - أَمْرُهُمْ شُورَى : کارشان مشورت کردن است - مِمَّا : من + ما - رَزَقْنَاهُمْ : به آنان روزی داده‌ایم - يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند

۳۹- أَصَابَهُمُ : به آنان برسد - الْبَغْيُ : ستم - يَنْتَصِرُونَ : انتقام می‌گیرند

۴۰- سَيِّئَةٍ : بدی - عَفَا : گذشت کند - أَصْلَحَ : اصلاح کند

۴۱- انْتَصَرَ : رک : ۳۹ : ظَلَمَ : مظلوم واقع شدنش - سَبِيلٍ : راه (عتاب)

۴۲- السَّبِيلُ : رک : ۴۱ - يَبْغُونَ : تجاوز می‌کنند

۴۳- عَفَرَ : در گذرد - عَزَمِ الْأُمُورِ : کارهایی که برای انجام آنها اراده قطعی لازم است

۴۴- مَنْ يُضْلِلِ : کسی را که گمراه کند - وَلِيٍّ : سرپرست، یاور - تَرَى : می‌بینی - رَأَوْا : ببینند - مَرَدٍّ : بازگشت - مِنْ سَبِيلٍ : هیچ راهی

وَرَبَّلَهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَتٍ مِّنَ الدُّلِّ يَنْظُرُونَ
 مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخٰسِرِينَ الَّذِينَ
 خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَّا إِنَّ الظَّالِمِينَ
 فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَتْ لَهُمْ مِنْ ءَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا
 لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ
 مِنْ مَلَجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا
 فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا
 أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرَّحَ بِهَا وَانْ تُصِبَّهُمْ سَيِّئَةٌ
 بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ اللَّهُ مُلْكُ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنِثًا
 وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذَّكَوْرَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنِثًا
 وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيْمًا إِنَّهُ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ
 لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحِيًّا أَوْ مِنْ وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ
 يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيْمٍ ﴿٥١﴾

۴۵- رَبَّلَهُمْ : آنان را می بینی - يُعْرَضُونَ :

عرضه می شوند - عَلَيَّهَا : بر آتش -

خَشِيعَتٍ : به حالت فروتنی - مِنَ الدُّلِّ : از

شدت ذلت - مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ : زیر

چشمی - خَسِرُوا : به زیان افکندند -

أَهْلِيَهُمْ : خانواده هایشان - مُقِيمٍ :

همیشگی، پایدار

۴۶- ءَوْلِيَاءَ : سرپرستان، دوستان -

يَنْصُرُونَهُمْ : آنان را یاری کنند - مِنْ دُونِ

اللَّهِ : غیر از خدا - مَنْ يُضْلِلِ : کسی را

که گمراه کند - سَبِيلٍ : راهی (برای

نجات)

۴۷- اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ : دعوت

پروردگارتان را پاسخ دهید - أَنْ يَأْتِيَ :

اینکه بیاید - لَا مَرَدَّ : (هیچ) بازگشتی

نیست - مَلَجٍ : پناهگاهی - نَكِيرٍ :

(توانایی) انکار

۴۸- إِنْ أَعْرَضُوا : اگر روی گردانند - حَفِظًا : مراقب، نگهبان - إِنْ : نیست - الْبَلَاغُ : رساندن پیام - أَذَقْنَا : بچشانیم -

فَرَّحَ : شاد شود - إِنْ تُصِيبُهُمْ : اگر به آنان برسد - مَا قَدَّمَتْ أَيْدِيَهُمْ : آنچه پیش فرستاده اند - كَفُورٌ : بسیار

ناسپاس

۴۹- مُلْكٌ : پادشاهی - يَهَبُ : عطا می کند - إِنِثًا : فرزندان دختر - الذَّكَوْرَ : فرزندان پسر

۵۰- يُزَوِّجُهُمْ : آنان را توأم می کند - ذُكْرَانًا : (به صورت) پسرانی - إِنِثًا : دخترانی - عَقِيْمًا : نازا - قَدِيْرٌ : توانا

۵۱- مَا كَانَ لِبَشَرٍ : برای هیچ بشری ممکن نیست - أَنْ يُكَلِّمَهُ : که با او سخن بگوید - وَحِيًّا : به صورت وحی

(مستقیم به قلب) - وَرَآئِ : پشت - حِجَابٍ : پرده ای - رَسُوْلًا : فرستاده ای (از فرشتگان) - فَيُوحِيَ : تا وحی کند

۵۲۔ اَوْحٰیْنَا : وحی کر دیم - مَا كُنْتَ

تدري : در حالی که نمی دانستی -

صراط : راه

۵۳۔ صِراطِ : رک : ۵۲ - تَصْرِفُ : بر

مے، گرد

سورہ زخرف

۲- وَالْكِتَابُ : سوگند به این کتاب

۴۔ اُمّ : اساس - لَدِينَا : نزد ما - عَلَيَّ :

بلند مرتبه

۵۔ اَفَنَضْرِبُ : پس آیا باز داریم؟ - الذِّكْرُ:

قرآن - صَفْحًا : به خاطر روی گردانی

(شما) - أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ : (برای)

اینکه قومی متجاوز می‌باشید

عَرْوَكُم... مِنْ نَبِيٍّ : چه بسیار پیامبرانی

۷- مَا يَأْتِيهِمْ : به نزدشان نیامد - **كنوا به**

یَسْتَهْزِءُونَ: او را مسخره می کردند

۱۔ اَہْلَکُنَا : ہلاک کر دیم - اَشَدَّ ...

بَطْشًا : نیرومندتر - **وَمَضَى** : (در قرآن) گذشت - **مَثَلٌ** : توصیف

۹- لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ : اگر از آنان بپرسی - لَيَقُولُنَّ : حتماً می‌گویند - العزیزُ : خدای همیشه پیروز

۱۰- مَهْدًا : گهواره - سُبُلًا : راه‌هایی - تَهْتَدُونَ : راه یابید

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ
عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدَى إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾ صِرَاطُ اللَّهِ الَّذِي
لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٧﴾

آياتها سورة الخمر ٨٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ❶ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ❷ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ❸ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلٌّ حَكِيمٌ ❹ أَفَنَضِرُّ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ❺ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي
الْأَوَّلِينَ ❻ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ
❼ فَاهْلِكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا ❽ وَمِثْلُ الْأَوَّلِينَ
❾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ❿ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ⓫

۱۱- **نَزَّلَ** : نازل کرد - **أَنْشَرْنَا** : زنده

کردیم - **بَلَدَةً** : سرزمینی - **تُخْرِجُونَ** : (از قبر) بیرون آورده می شوید

۱۲- **الْأَزْوَاجَ** : انواع موجودات - **الْفَلَکِ** :

کشتی ها - **الْأَنْعَامَ** : چهارپایان - **تَرْکَبُونَ** : سوار می شوید

۱۳- **لِتَسْتَوُوا** : تا قرار گیرید - **ظُهُورِهِ** :

پشت های آنها - **تَذْكُرُوا** : یاد کنید -

سُبْحَنَ : منزّه است - **سَخَّرَ لَنَا** : به

تسخیر ما درآورد - **مَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ** :

ما توانایی آن را نداشتیم

۱۴- **إِنَّا ... لَمُنْقَلِبُونَ** : قطعاً ما باز

می گردیم

۱۵- **جُزْءًا** : فرزند (جزء جدا شده از پدر) -

كُفُورًا : بسیار ناسپاس

۱۶- **إِتَّخَذَ** : گرفته است - **بِمَا** : من + ما -

بَنَاتٍ : دخترانی - **أَصْفَانِکُمْ** : شما را

ترجیح داده است - **بِالْبَنِينَ** : به (داشتن)

پسران

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا ۚ كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفَلَکِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْکَبُونَ ﴿١٢﴾ لِّتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّکُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا کُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ مِن عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَکَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَانِکُم بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوْ مِّنْ یُّنثَىٰ فِی الْحِلَیَّةِ وَهُوَ فِی الْخِصَامِ غَیْرُ مُبَیِّنٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا الْمَلَائِکَةَ الَّتِیْنَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنَاثًا أَشْهَدُوا خَلَقَهُمْ سَتَکْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَا لَهُمْ بِذَٰلِکَ مِنْ عِلْمٍ إِن هُمْ إِلَّا یُخْرِصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ آتَيْنَاهُمْ کِتَابًا مِن قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِکُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَاهُ آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

۱۷- **بُشِّرَ** : مژده داده شود - **مَا ضَرَبَ ... مَثَلًا** : آنچه که شبیه و هم جنس قرار داده است - **ظَلَّ** : می شود - **وَجْهُهُ** :

چهره اش - **مُسْوَدًّا** : سیاه - **کَظِيمٌ** : بسیار خشمگین و ناراحت

۱۸- **أَوْ مِّنْ یُّنثَىٰ** : و آیا کسی که پرورش می یابد؟ - **الْحِلَیَّةِ** : زیور - **الْخِصَامِ** : جر و بحث - **غَیْرُ مُبَیِّنٍ** : نارسا

۱۹- **إِنَاثًا** : دختران - **شَهِدُوا** : گواه و حاضر بودند - **خَلَقَهُمْ** : آفرینش آنها - **سَتَکْتَبُ** : به زودی نوشته می شود -

شَهَادَتُهُمْ : گواهی هایشان - **يُسْأَلُونَ** : بازخواست می شوند

۲۰- **إِن هُمْ إِلَّا یُخْرِصُونَ** : آنان جز به تخمین و حدس سخن نمی گویند

۲۱- **آتَيْنَاهُمْ** : به آنان داده ایم - **هُم ... مُسْتَمْسِکُونَ** : آنان تمسک می جویند

۲۲- **وَجَدْنَاهُ** : یافتیم - **أُمَّةٍ** : آیینی - **عَلَىٰ آثَارِهِمْ** : به دنبالشان - **مُهْتَدُونَ** : هدایت یافتگان

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا
 إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾
 قُلْ أُولَٰئِكَ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا
 إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظَرُكَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ
 إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ
 ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ
 مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءَ وَآبَاءَهُمْ حَيَاتٍ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٢٩﴾
 وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوا
 لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهَمْ
 يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
 بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَا
 أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ
 لَبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

۲۳- قَرْيَةٍ: شهری - نَذِيرٍ: بیم دهنده ای -

مُتْرَفُوهَا: در نعمت غرق شدگان ش -

وَجَدْنَا: یافتیم - أُمَّةً: آیینی - عَلَىٰ

آثارِهِم: به دنبالشان

۲۴- أُولَٰئِكَ جِئْتُكُمْ بِ: ... : آیا (پیروی

می کنید) هر چند ... برایتان آورده

باشیم؟ - أَهْدَىٰ: هدایت کننده تر - مِمَّا:

من + ما - وَجَدْتُمْ: رک: ۲۳ - أُرْسِلْتُمْ:

فرستاده شده اید

۲۵- اِنْتَقَمْنَا: انتقام گرفتیم

۲۶- آبیهِ: پدرش (سرپرستش) - بَرَاءً:

بیزار (بی ارتباط) - مِمَّا: رک: ۲۴

۲۷- فَطَرَنِي: مرا پدید آورده است -

سَيَهْدِينِ: به زودی مرا هدایت می کند

۲۸- جَعَلَهَا: کلمه توحید را قرار داد -

عَقِبِهِ: آیندگان ش

۲۹- مَتَّعْتُ: بهره مند کردم - هَٰؤُلَاءِ:

اینان

۳۱- لَوْلَا نُزِّلَ: چرا نازل نشده است؟ - رَجُلٍ ... عَظِيمٍ: مردی بزرگ - الْقَرْيَتَيْنِ: این دو شهر

۳۲- يَقْسِمُونَ: تقسیم می کنند - مَعِيشَتَهُمْ: زندگی شان - رَفَعْنَا: بالا بردیم - لِيَتَّخِذَ ... سُخْرِيًّا: تا به خدمت

بگیرد - خَيْرٌ: بهتر - مِمَّا: رک: ۲۴

۳۳- وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ: اگر (ترس آن) نبود که بشوند - أُمَّةً وَاحِدَةً: یک امت (در کفر) - بُيُوتِهِم: خانه هایشان -

سُقْفًا: سقف هایی - فِضَّةً: نقره - مَعَارِجَ: نردبان هایی - يَظْهَرُونَ: بالا روند

وَلِئُيَوِّتَهُمْ أَبْوَابًا وَسُرُورًا عَلَيْهَا يُتَّكَعُونَ ﴿٢٤﴾ وَزُخْرَفًا
وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٥﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا
فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٢٦﴾ وَأَتَاهُمْ لِيُضْذَوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿٢٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ
ظَلَمْتُمْ أَتَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٢٩﴾ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصَّمَرَ
أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ فَلَمَّا نَذَهَبْتَ
بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٣١﴾ أَوْ زُرْنَاكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ
فَأِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٣٢﴾ فَاسْتَمْسِكَ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ
إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ تَسْأَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٣٧﴾

۳۴- یُیَوِّتَهُمْ : خانه‌هایشان - أَبْوَابًا :

درهائی (مجلل) - سُرُورًا : تخت‌هایی -

یُتَّكَعُونَ : تکیه زنند

۳۵- زُخْرَفًا : زیورهای - ان : نیست - ت :

مگر - مَتَاعُ : وسیله بهره‌مندی

۳۶- یَعِشُ : روی گرداند - نُقَيِّضُ : آماده

کنیم - قَرِينٌ : همشین

۳۷- لِيُضْذَوْنَهُمْ : حتماً آنان را باز

می‌دارند - يَحْسَبُونَ : می‌پندارند -

مُهِتَدُونَ : هدایت‌یافتگان

۳۸- يَلَيْتَ : ای کاش - بُعْدُ : فاصله -

الْمَشْرِقَيْنِ : مشرق و مغرب - بِئْسَ

الْقَرِينُ : چه بد همشینی است

۳۹- الْيَوْمَ : امروز - إِذْ : به خاطر اینکه

۴۰- تُسْمِعُ : شنوا می‌کنی - الصَّمَرُ :

کرها - الْعُمى : کورها - ضَلَلٍ : گمراهی

۴۱- إِمَّا : اگر - نَذَهَبْتَ بِكَ : تو را (از دنیا) ببریم - إِنَّا... مُنْتَقِمُونَ : حتماً ما انتقام می‌گیریم

۴۲- زُرْنَاكَ : به تو نشان دهیم - وَعَدْنَاهُمْ : به آنان وعده داده‌ایم

۴۳- اسْتَمْسِكَ : تمسک جو - اوحی : وحی شده است - صِرَاطٍ : راه

۴۴- تَسْأَلُونَ : باز خواست می‌شوید

۴۵- اسْأَل : بپرس - ءَالِهَةً : معبودهای

۴۶- مَلَائِهِ : سران (قوم) او

۴۷- جَاءَهُمْ : ... را برایشان آورد - إِذَا : یکباره - مِنْهَا يَضْحَكُونَ : به آن (نشانه)ها می‌خندیدند

۴۸- **ما نُرِيهِمْ** : به آنان نشان نمی دادیم -

أُخْتِهَا : همتایش - **أَخَذْنَاهُمْ** : آنان را گرفتار کردیم

۴۹- **أَدْعُ** : بخوان - **عَهْدَ** : پیمان بسته

است - **مُهْتَدُونَ** : هدایت یافتگان

۵۰- **لَمَّا كَشَفْنَا** : همین که برمی داشتیم -

إِذَا : یکباره - **يَنْكُثُونَ** : پیمان شکنی می کردند

۵۱- **نَادَى** : ندا داد - **يَقُومُ** : ای قوم من -

مُلْكُ : پادشاهی - **الْأَنْهَارُ** : نهرها - **أَقْلًا**

تُبْصِرُونَ : پس آیا نمی بینید؟

۵۲- **خَيْرٌ** : بهتر - **مَهِيْنٌ** : بی مقدار -

لَا يَكْذِبُ يَبِيْنٌ : تقریباً واضح صحبت نمی کند

۵۳- **لَوْلَا أَلْقَى** : چرا افکنده نشده؟ -

أَسْوَرَةٌ : دستبندهایی - **ذَهَبٍ** : طلا - **أَوْ**

جَاءَ : یا چرا نیامده است؟ - **مُقْتَرَنَيْنِ** : در

حالی که همراه او هستند

۵۴- **اسْتَحَفَّ** : به سبک مغزی کشاند -

أَطَاعَوْهُ : از او اطاعت کردند - **قَوْمًا فَسِيقِينَ** : قومی تبهکار

۵۵- **ءَاسَفُونَا** : ما را به خشم آوردند - **انْتَقَمْنَا** : انتقام گرفتیم - **أَغْرَقْنَاهُمْ** : آنان را غرق کردیم

۵۶- **سَلَفًا** : پیش قدم (به آتش) - **الْآخِرِينَ** : دیگران

۵۷- **ضَرَبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا** : وصف فرزند مریم بیان شد - **إِذَا** : یکباره - **يَصِدُّونَ** : غوغا کردند

۵۸- **الْهُتُنَا** : معبودهای ما - **خَيْرٌ** : رک : ۵۲ - **مَا ضَرَبُوهُ** : این سخن را عنوان نکردند - **جَدَلًا** : برای مجادله - **قَوْمٌ**

خَصِيمُونَ : قومی سرسخت و ستیزه جو

۵۹- **إِنْ** : نیست - **أَنْعَمْنَا** : نعمت دادیم - **مَثَلًا** : نشانه ای

۶۰- **عَمِنَكُم** : به جای شما - **يَخْلُفُونَ** : جانشین (شما) شوند

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَلْقَوْمِ آلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأُكَةُ مُقْتَرَنَيْنِ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَاطَاعَوْهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا ءَاسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضَرَبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِيمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْآرِضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

۶۱- السَّاعَةِ : قیامت - لَا تَمْتَرُنَّ بِهَا : با

تردید در آن تکذیبش نکنید - اَتَّبِعُونَ :

از من پیروی کنید - صِرَاطٌ : راه

۶۲- لَا يَصُدُّكُمْ : شما را از راه باز ندارد -

عَدُوٌّ : دشمن

۶۳- جَاءَ ... بِ... : ... را آورد - لِأَيِّنَ : تا

روشن کنم - تَخْتَلِفُونَ : اختلاف

می کنید - أَطِيعُونَ : از من اطاعت کنید

۶۴- صِرَاطٌ : رک : ۶۱

۶۵- وَبَلٌ : وای

۶۶- هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا : آیا انتظار آنان جز

... است؟ - السَّاعَةِ : رک : ۶۱ - أَنْ

تَأْتِيَهُمْ : که سراغشان بیاید - بَغْتَةً : به

طور ناگهانی - وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ : در حالی

که متوجه نیستند

۶۷- الْأَخِلَّاءُ : دوستان - عَدُوٌّ : رک : ۶۲

۶۸- يُعْبَادُ : ای بندگان من - لَا خَوْفٌ : (هیچ) ترسی نیست - الْيَوْمَ : امروز - لَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ : شما اندوهگین

نمی شوید

۶۹- كَانُوا مُسْلِمِينَ : تسلیم بودند

۷۰- تُحْبَرُونَ : در حالی که شاد می شوید

۷۱- يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِ... : دورشان گردانده می شود - صِحَافٍ : طبق هایی - ذَهَبٍ : طلا - أَكْوَابٍ : جام هایی -

تَشْتَبِهِي الْأَنْفُسُ : دل ها می خواهد - تَلَذُّ : لذت می برد - الْأَعْيُنُ : چشم ها

۷۲- أَوْرِثْتُمُوهَا : آن را به ارث برده اید

۷۳- فَاكِهَةٌ : میوه - تَأْكُلُونَ : می خورید

۷۵- لَا يُفْتَرُ: سبک نمی شود - هُم ...

مُبِلْسُونَ: آنان ناامید هستند

۷۷- نَادَا: ندا دهند - لَيَقْضِ: تا (مرگ

را) مقرر کند - اِنْكُمْ مَكِثُونَ: قطعاً شما ماندگارید

۷۸- جِنْتَكُمْ ي...: برایتان ... را آورديم -

اَكْثَرَكُمْ ل... كَرِهُونَ: بیشترتان از ... بدتان می آید

۷۹- اَبْرَمُوا: اصرار ورزیدند - اَمْرًا: (بر)

مکر و مخالفت حق - اِنَّا مُبْرِمُونَ: حتماً ما هم (بر مکر و غضب به آنان) اصرار می ورزیم

۸۰- يَحْسَبُونَ: می پندارند - لَا نَسْمَعُ:

نمی شنویم - نَجْوَاهُمْ: سخنان در

گوشی (و محرمانه) آنان - بَلَى: چرا (می شنویم) - لَنَسِيْمَ: نزد آنان

۸۱- وَلَكُ: فرزندی

۸۲- سُبْحَنَ: منزّه است - العرش: تخت

(پادشاهی جهان) - عَمَّا: عَن + ما -

يَصِفُونَ: وصف می کنند

۸۳- ذَرَهُمُ: آنان را رها کن - يَخْوَضُوا: (تا) به ياهو گویی بپردازند - يَلْعَبُوا: سرگرم بمانند - حَقَّ يُلْقُوا: تا ملاقات

کنند - يُوْعَدُونَ: وعده داده می شوند

۸۵- تَبَارَكَ: منشاء خير و برکت است - مُلْكُ: پادشاهی - السَّاعَةِ: قیامت - تُرْجَعُونَ: بازگردانده می شوید

۸۶- لَا إِلَهَ إِلَّا... الشَّفَاعَةُ: نمی توانند شفاعت کنند - يَدْعُونَ: می خوانند، می پرستند - شَهِدَ: گواهی دهد

۸۷- لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ: اگر از آنان بپرسی - لَيَقُولُنَّ: حتماً می گویند - اَنَّى: چگونه - يُؤْفَكُونَ: (از حق) برگردانده می شوند

۸۸- قِيلَ: گفتارش (را خدا می داند) - هَؤُلَاءِ: اینان

۸۹- اِصْفَحْ: نادیده بگیر

سورة دخان

۲- وَالْكِتَابِ : سوگند به این کتاب

۳- كُنَّا مُنْذِرِينَ : همواره بیم‌دهنده

بوده‌ایم

۴- يُفَرِّقُ : جدا و مشخص می‌شود -

حَكِيمٌ : کلی

۵- كُنَّا مُرْسِلِينَ : همواره فرستنده

بوده‌ایم

عَدِ السَّمِيعُ : همیشه شنوا

۷- مُوقِنِينَ : اهل یقین

۸- يُحْيِي : زنده می‌کند - يُمِيتُ :

می‌میراند

۹- يَلْعَبُونَ : سرگرم بازی‌اند

۱۰- ارْتَقِبْ : منتظر باش - تَأْتِي... :

بیاورد - دُخَانٌ : دودی

۱۱- يَعْنِي : فرا می‌گیرد

۱۲- اكْشِفْ : برطرف کن

سورة الدخان ۵۹ آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ۱ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ۳ فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ ۴ اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۵ رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۶ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ مُّوقِنِينَ ۷ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ يُحْيِيْ وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اَبَائِكُمْ الْاَوَّلِينَ ۸ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۹ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ۱۰ يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ اَلِيمٌ ۱۱ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ ۱۲ اِنَّا هُمْ الذِّكْرُ ۱۳ وَفَدَّاهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ۱۴ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مَّجْنُونٌ ۱۵ اِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا اِنْكُمْ عَائِدُونَ ۱۶ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى اِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۱۷ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۱۸ اَنْ اَدَّوْا اِلَى عِبَادِ اللَّهِ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ ۱۹

۱۳- اَتَى لَهُمْ : برایشان چه سودی دارد؟ - الذِّكْرُ : این یادآوری

۱۴- تَوَلَّوْا : روی گرداندند - مُعَلِّمٌ : آموزش دیده‌ای

۱۵- اِنَّا كَاشِفُو : قطعاً ما برطرف می‌کنیم - اِنْتُكُمْ عَائِدُونَ : شما برمی‌گردید

۱۶- نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى : (کافران را) به بزرگترین گرفتن بگیریم - اِنَّا مُنْتَقِمُونَ : ما انتقام گیرنده‌ایم

۱۷- فَتَنَّا : آزمودیم - كَرِيمٌ : بزرگوار، والا

۱۸- اَنْ اَدَّوْا : (با این سخن) که بازگردانید

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُم بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاسْرِ يَعْبادِي لِيَلَّا إِنْتُمْ مَتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرِكِ الْبَاحِرَ رَهْوَآ أَنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكَوْا مِن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَكَاهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِن هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَتَوْا بِابَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهْم خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا مُّجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِلْعِبَنِ مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

۱۹- **أَن لَّا تَعْلُوا**: اینکه برتری جویی نکنید - **إِنِّي آتِيكُم بِ...**: من برایتان ... آورده‌ام -

سُلْطَانٍ: دلیلی

۲۰- **عُذْتُ**: پناه می‌برم - **أَن تَرْجُمُونِ**: (از) اینکه مرا سنگسار کنید

۲۱- **إِن لَّمْ تُؤْمِنُوا لِي**: اگر مرا تصدیق نمی‌کنید - **اعْتَزِلُونِ**: به من کاری نداشته باشید

۲۲- **دَعَا**: خواند - **هَؤُلَاءِ**: اینان

۲۳- **أَسْرِ بِ...**: ... را شبانه ببر - **إِنْتُمْ مُتَّبِعُونَ**: زیرا شما حتماً تعقیب می‌شوید

۲۴- **أَنْزَلُك**: پشت سر بگذار - **الْبَحَرِ**: دریا - **رَهْوَآ**: آرام - **جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ**: لشکری غرق شده

۲۵- **كَمْ**: چه بسیار - **تَرَكَوْا**: باقی گذاشتند - **عُيُونٍ**: چشمه‌سارها

۲۶- **زُرُوعٍ**: کشتزارها - **مَقَامٍ كَرِيمٍ**: اقامتگاه‌های نیکو

۲۷- **فَكَاهِينَ**: شادان

۲۸- **أَوْرَثْنَاهَا**: آن را ارث دادیم - **قَوْمًا آخَرِينَ**: قومی دیگر

۲۹- **مَا بَكَتْ**: گریه نکرد - **وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ**: مهلت داده نشدند

۳۰- **نَجَّيْنَا**: نجات دادیم - **الْمُهِينِ**: خوار کننده

۳۱- **عَالِيًا**: برتری جو - **الْمُسْرِفِينَ**: تجاوزکاران

۳۲- **اخْتَرْنَاهُمْ**: آنان را برتری دادیم - **عَلَى**: بر اساس

۳۳- **آتَيْنَاهُمْ**: به آنان دادیم - **بَلَاءٌ**: آزمایشی

۳۴- **هَؤُلَاءِ**: اینان

۳۵- **إِن**: نیست - **مَوْتَتُنَا الْأُولَى**: مرگ اولمان - **مَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ**: ما هرگز برانگیخته‌شدنی نیستیم

۳۶- **فَأَتَوْا بِ...**: پس ... را بیاورید

۳۷- **خَيْرٌ**: بهتر - **أَهْلَكْنَاهُمْ**: آنان را هلاک کردیم - **تُبَّعٍ**: یکی از پادشاهان یمن

۳۸- **لِلْعِبَنِ**: که بازی کرده باشیم

۴۰- **الفصل** : جدایی - **مِيقَاتُهُمْ** : میعادگاه آنان

۴۱- **لَا يُغْنِي** : دفع نمی کند - **مَوْلَى** : دوست،

یارور - **لَا هُمْ يُنْصَرُونَ** : آنان یاری نمی شوند

۴۲- **العزیز** : همیشه پیروز

۴۳- **شَجَرَت** : درخت

۴۴- **الآنیم** : فرد بسیار گناهکار

۴۵- **المهل** : فلز گداخته - **يَغْلِي** : می جوشد -

البطن : شکمها

۴۶- **غلي** : جوشیدن - **الحميم** : آب جوشان

۴۷- **خُذُوهُ** : او را بگیرد - **اِعْتَلُوهُ** : او را

بکشانید - **سَوَاء** : وسط - **الحجیم** : دوزخ

۴۸- **صُبُوا** : بریزید - **الحميم** : رک : ۴۶

۴۹- **ذُق** : بچش - **العزیز** : عزتمند - **الکریم** :

گرامی

۵۰- **كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ** : با تردید در آن

تکذیب می کردید

۵۱- **مَقَام** : جایگاهی - **أَمِين** : امن

۵۲- **عُيُون** : چشمه سارهایی

۵۳- **يَلْبَسُونَ** : (لباس هایی) می پوشند -

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى
عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقْمِ ﴿٤٣﴾
طَعَامُ الْإِثْمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلِي
الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ
صُوبُوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ
﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَاكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا
الْمَوْتَ الْأُولَىٰ ۖ وَوَقَّعْنَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِنْ
رَبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُندُس : حریر نازک - **اِسْتَبْرَق** : حریر ضخیم - **مُتَقَابِلِينَ** : در حالی که مقابل هم نشسته اند

۵۴- **زَوَّجْنَاهُمْ** : آنان را تزویج کرده ایم - **حُورٍ عِين** : سفیدروبان درشت چشم

۵۵- **يَدْعُونَ** : دستور می دهند - **فَاكِهَةٍ** : میوه ای - **ءَامِنِينَ** : در امنیت

۵۶- **لَا يَذُوقُونَ** : نمی چشند - **الموت** : مرگ - **الموتة الاولى** : مرگ اول - **وَقَّعْنَاهُمْ** : آنان را نگه داشته است

۵۷- **الحجیم** : دوزخ

۵۸- **الْفَوْز** : نجات و پیروزی

۵۹- **يَسَّرْنَاهُ** : آن را آسان کردیم - **لِسَانِكَ** : زبان تو - **يَتَذَكَّرُونَ** : متذکر شوند (پند گیرند)

۶۰- **ارْتَقِبْ** : منتظر باش

سوره جاثیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۱ إِنَّ فِي السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۲ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَابَّةٍ آيَاتٌ
لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۳ وَاختِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ
مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ۴ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ
اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ۵ وَيَلُّ لَكُلِّ آفَاكٍ أَتَيْمٌ ۶ يَسْمَعُ آيَاتِ
اللَّهِ تَتْلُو عَلَيْهِنَّ فَيُصِرُّنَّ مُسْتَكْبِرَاتٍ كَان لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرُهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
۷ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ۸ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا
وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۹ هَذَا
هُدًى وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ ۱۰
اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْرِيَ فِيهِ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۱۱ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمُوتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۱۲

۲- تَنْزِيلُ : نازل شدن - الْعَزِيزُ : همیشه

پیروز

۴- يَبُثُّ : پراکنده می کند - دَابَّةٌ :

جنبنده ای - يوقنون : یقین دارند

۵- اخْتِلَافٍ : پی در پی آمدن - أَحْيَا :

زنده کرده است - مَوْتِهَا : مرگش -

تَصْرِيفٍ : تغییر جهت دادن - الرِّيحُ :

بادها

۷- تَتْلُوها : آنها را می خوانیم - آيٍ :

حَدِيثٍ : کدام سخن

۷- وَيَلُّ : وای - آفَاكٍ : بسیار دروغ پرداز -

أَتَيْمٌ : بسیار گناهکار

۸- يَسْمَعُ : می شنود - تَتْلُو : که خوانده

می شود - يُصِرُّ : اصرار می ورزد -

مُسْتَكْبِرَاتٍ : متکبرانه - كَان : چنانچه

گویى - بَشِّرُهُ : او را مژده بده

۹- اتَّخَذَهَا هُزُوًا : آنها را مسخره کند -

مُهِينٌ : خوار کننده

۱۰- مِنْ وَرَائِهِمْ : در برابرشان - لَا يَغْنَى : دفع نمی کند - كَسَبُوا : گرفته اند - شَيْئًا : چیزی (از عذاب) - أَوْلِيَاءَ :

سرپرستان، دوستان

۱۱- رِجْزٍ : عذاب

۱۲- سَخَّرَ لَكُم : مسخر شما کرده است - الْبَحْرَ : دریا - الْفُلُكُ : کشتی ها - لَتَبْتَغُوا : تا طلب کنید

۱۳- سَخَّرَ لَكُم : رک : ۱۲

۱۴- **يَغْفِرُوا... :** (که) ... را ببخشایند - **لَا يَرْجُونَ :** امید (باور) ندارند - **لِيَجْزِيَ :** تا کیفر دهد

۱۵- **آسَاءَ :** بدی کند - **عَلَيْهَا :** به زیان خودش - **تُرْجَعُونَ :** بازگردانده می شوید

۱۶- **ءَاتَيْنَا :** دادیم - **الْحُكْمَ :** علم (به معارف الهی) - **رَزَقْنَاهُمْ :** به آنان روزی دادیم - **الطَّيِّبَاتِ :** چیزهای پاکیزه - **فَضَّلْنَاهُمْ :** آنان را برتری دادیم

۱۷- **ءَاتَيْنَاهُمْ :** رک : ۱۶ - **الْأَمْرِ :** امور (دین) - **بَغْيًا :** از روی حسد و ستم - **يَقْضَى :** داوری می کند

۱۸- **الْأَمْرِ :** رک : ۱۷ - **اتَّبِعَهَا :** از آن پیروی کن - **أَهْوَاءَ :** هوسها

۱۹- **لَنْ يُغْنُوا :** هرگز دفع نکنند - **أُولَآئِكَ :** دوستان، سرپرستان

۲۰- **بَصَائِرُ :** دلایل روشنی - **يُوقِنُونَ :**

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصَائِرُ النَّاسِ وَهَدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

یقین دارند

۲۱- **حَسِبَ :** پنداشتند - **اجْتَرَحُوا :** مرتکب شدند - **سَوَاءَ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ :** درحالی که زندگی و مرگشان یکسان

باشد - **سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :** چه بد داوری می کنند

۲۲- **لِيُجْزِيَ :** تا جزا داده شود